

TOTEM

OTTO FRO. TRANSPORT. LTD.

8. ROČNÍK

REŠETLAKA

Pověz mi, co je za obzorem,
a řekni, co je ještě dál?
Začínalo to "pěkným fórem",
pak z trampa filozof se stal.
Od úniků až po hledání,
od léta k touze po jaru.
Jistota přešla, zbylo ptaní
a křídla věčných Ikarů.

Tramp tulák možná nelitoval
a snad chtěl jezdit navěky,
nejasnou touhu v srdci choval,
cíl bývá občas daleký...
Někdy se smál a věřil jaru
a nosil štěstí v teleti,
večer si zpíval Niagaru
k obzorům rudých závětí...

A jindy (na počátku zimy)
chtělo se mu jen umírat.
Opadlo listí, ztmavly stíny,
tak měl či neměl tohle rád?
Svobodný otrok mysli hnutí
jak vichřicí strom vyrvaný,
třpytivé vločky, blízkost smrti
a černé divné volání...

I K A R Ů V P Á D

Tak víš už, co je za obzorem?
Budeš-li vědět, nepůjdeš
loukami, lesy, širým polem,
nebude z tebe štvaná zvěř,
za níž se tiše krade závist.
Jen malí duchem závidí
tulákovi, jenž dostal najíst
u ohně večer od lidí,

když žaludek mu hladu kružel.
V plápolu ohně bezky snil,
zvuk kytar svíral do náruče,
co bylo včera, zahodil,
držel a hltal mastnou lžící
v tom praskajícím souznění,
smál se na dívku růžolící
a luskal prsty v nadšení...

V noci si těla v milování
řekla, že čas je omezen,
a není jenom pro toulání...
Filozof tramp je zaskočen.
Láska je jako medovina
trpká i sladce prastará.
Zvedne-li hlavu, před očima
mizí mu křídlo Ikara...

Ř E Š E T L Á K

STOUPÁNÍ NA HORU

Daleko v našem jihozápadním kraji je indiánské vesnice a vysoko z pouště za ní ční velká hora. Bylo pokládáno za veliký skutek zlézt tu horu, takže všichni hoši ve vesnici byli žádostivi tak učinit. Jednoho dne řekl náčelník: "Nuže, hoši, můžete dnes všichni jít a pokusit se zlézt horu. Vyjděte ihned po snídani a jděte každý tak dlouho, jak budete moci. Potom, až budete unaveni, vraťte se, ale každý mi přinese větvíčku z místa, odkud se vrátíte." Odešli plni naděje. Každý se domníval, že jistě dojde až na vrchol. Ale brzy se pomalu vracel tlustý, zavalitý hoch, a v ruce nesl náčelníkovi větvíčku kaktusu.

Náčelník se usmál a řekl: "Chlapče, ty ses nedostal ani k úpatí hory; přešel jsi jenom poušť."

Později se vrátil druhý hoch. Nesl větvíčku šalvějového keře.

"Ano," řekl náčelník, "došel jsi k úpatí hory, ale neležl jsi nahoru, že?"

Následující měl větvíčku osiky.

"Dobrá," řekl náčelník, "ty jsi vystoupil až k pramenům."

Jiný přišel později a přinesl hlohové trny. Náčelník se usmál, když to viděl, a řekl: "Ty jsi lezl, byl jsi až na první příkré skále."

Pozdě odpoledne přišel hoch s cedrovou větvíčkou a starý muž řekl:

"Výborně! Byl jsi v půli cesty."

Za hodinu potom přišel jiný hoch s větvíčkou smrkovou. Jemu pověděl náčelník: "Dobře; dostal ses k třetímu pásmu, zlezl jsi tři čtvrtiny svahu."

Slunce bylo už nízko, když se vrátil poslední. Byl to krásně urostlý, nádherný hoch ušlechtilé povahy. Jeho ruce byly prázdné, když se blížil k náčelníkovi, avšak jeho tváře byly rozjařeny a řekl: "Otče, nebylo stromů tam, kam jsem došel - neviděl jsem větvíček, ale viděl jsem ozářené moře."

Nyní se tvář starého muže rozzářila také a on zvolal hlasitě a se zanícením: "Poznal jsem to! Když jsem se ti podíval do obličeje, poznal jsem to. Ty jsi byl na vrcholu. Nepotřebuješ žádných větvíček na důkaz toho. Je to psáno v tvých očích a zvoní to v tvém hlase. Hochu, pocítil jsi povznesení, viděl jsi slávu hory."

O, vy hoši, mějte toto na mysli, že uznání, kterých se vám dostane, jsou pouze důkazy toho, co jste vykonali, jací jste byli! Jsou to pouze větvíčky sesbírané na cestě, abyste věděli, jak daleko jste se dostali stoupáním na horu.

Ernest Thompson Seton

BYLO NALEZENO ZLATO V KALIFORNII –
NÁSLEDOVALA PRVNÍ CELOSVĚTOVÁ
ZLATÁ HOREČKA

ELDORADO SACRAMENTO

Blaise Cendrars napsal na tehle vzrušující téma rozlehlý román Zlato, učinil v něm protagonistou farmáře a dobrodruha Johanna Suttera. Minimálně tentíž příběh slávnat do několika odstavců, musíme zaměřit naprosto vše... Omezení se na osnovu dramatu!

Johannes Sutter (* 1803) je Němec, syn prosperujícího majitele poplaven. Pedantický, neklidný, schopný, horkokrevný, zpočátku neodpovědný tvor, dobrodružná натура. Střídá povolání jako košile. Mohl by žít v behatství, pohodlně, s tatinkových peněz. Nachce se mu. Ožení se, manželka mu porodí čtyři děti, jeho však rodinný krb nehoří – prchá se dobrodružstvím. Bez slova rozloučení opouští jednoho dne rodinu a míří za velkou laudí. Nový život začíná v New Yorku. Bezúspěšně: posílá – holici – příručí – cirkusák – pořád nic a pšene. Je mu pětadvacet, když si usmyslí zkoušet štěstí na druhém konci země, na západě, v Kalifornii. Přeje se tam jen dopravuje. Ale pak konečně utíká jeho mimořádná podnikavost. Nachází úrodná nudaletka San Francisco – budoucí ráj milionářů je zatím misijní stanice frantůžků a několika chotřicem, uplácenými z bláta. Sutter dospěl, a změnil se. Přejíraje vynikající organizační schopnosti, umí vést lidi, je nejen podnikavý, ale i pracovitý. V zemi nikoho, liduprázdne a panenské, slavi úspěchy. Získává pár bálchů, několik stovek indiánů, buduje farmu. Brzy je největší v celé mexické Kalifornii, máni se v pevnost a palisádami a děly, Sutter je jmenován kapitánem a je mu svěřena ochrana rozlehitého území před nájezdy divokých indiánských kmenů. Fort Sutter se stává střediskem obrovského panství, které hospodář nazval Nová Helvétie. Během deseti roků se Sutter stává pánem vzivčatě-lickeho území a rozloze aravntelné s evropskými věvodstvími, vlastní farmy, plantáže, likové sady, olivové háje, obrovská stáda, zaměstnává několik tisíc lidí. Začíná rok 1848. Sutter se ocitá v zenitu života i kariéry. Jak si správně komponovaná drama žádá, v duši hrady zaznívá sentimentální nota: po čtrnácti letech mlčení se otec čtyř dětí ozývá radně. Je leden 1848, počátek ledna, a Sutter poprvé píše domů. Má v ruce, kromě vás, příjezdů Přijede. Ale pozdě...

28. 1. 1848 se do Fort Sutteru přilítl zaměstnanec pána Nové Helvétie, muž jménem James Marshall. Budoval na American Riveru, přítoku řeky Sacramento, náhon k píle. V nově postaveném korytě k svému největšímu překvapení našel – sděluje to Sutterovi co nejtažněji – pár zrněk zlata... Sutter zavaruje nálezu přísahou mlčenlivosti. Vzápětí říká vydá několik dalších zlatých kamínků. A není sly, která by tajemství zadržela mezi čtyřmi stěnami Sutterovy pracovny...

Náhodnou shodou okolností se týden po prvním nálezu zlátě Kalifornie americkým majetkem. Smlouvou uzavřenou v Guadalupe Hidalgo předávají Mexičané zemi Spojeným státům za pakatel pětadvacíti miliónů dolarů – možná tu zmíněnou částku měl na hotovosti sám Sutter. Přesně – v příběhu nechybí ani zlomyslnost osudů! Hle, zpráva o zlatých nalezištích na Sacramento a American Riveru se dosud nestačila rozšířit, Mexičané pochopili teprve o pár dnů později, jaké poklady za babku prodali v domnění, že výhod-

ZLATO

Teď spěje drama k vyvrcholení. Tři týdny po prvním nálezu uložil několik chlapů s vaky u sedel, nacpanými zlatem. 15. března 1848 vychází v San Francisku první zpráva, uveřejňuje ji deník Californian. 21. března noviny přestávají vycházet. Redaktoři, sazeči i kamelotí spěchají do hor, hrabot zlata. Opojení propuká ve všech svých bláznivých, hysterických projevech. O rok později, na jaře 1849, doráží na Sutterovo panství hlavní proud, lavina nakažených zlatou horečkou. Novou Helvetii a přilehlé kraje zaplavuje armáda loč-ných, rostoužných, poblázněných lidí – první celosvětové opojení žlutým kovem kulminuje.

Nedávno přeplula Atlantik i Sutterova rodina. A protože drama je vskutku dokonale vystavěné, jako by je vymyslel literát-fabulátor, poprvé zaznívá i motiv osudového trestu. Sutter pyká za neodpovědná mladistvá činy – bude teď bičován prozřetelností až do smrti! Vyčerpaná a nemocná Sutterova manželka Anna umírá několik hodin poté, co po čtrnáctiletém odloučení spatřila muže...

Sutter se soudí. Cítí se nadále pánem země, cítí se poškozen, prosperátorům je lhostejné, že právně náleží pozemky jemu, teď už generálu Sutterovi. Zaluje přes sedmadvacet tisíc kutačů, vymáhá u soudu odškodná dvě stě miliónů dolarů. Roku 1855 vynáší nejvyšší kalifornský soud rozsudek, a v Sutterův prospěch! Vítězství Velké právo jsou přiznána jemu jako jedinému majiteli zlatonosného území. Sutter dle práva ve Washing-tonu – neví, že okamžik triumfu se mávnutím prauku změni v jeho definitivní osudovou prohru. Avšak stane se!

Drama se uzavírá apokalyptickou scénou: Deset tisíc nepřítelů zlatočopů, které ošidili, ba ošebračili nečekaným soudním výrokem, spěchá bránit domnělá práva a šanci na štěstí. Nadají se vyhnout Zane je msta. A davová psychóza vykonává své ničivé dílo. Hle! Fort Sutter, obránci Sutterova majetku jsou povrženi na strany, vše, co patřil generálu Sutterovi, je buď vyrabováno, nebo zničeno. První se synů Sutterových uniká před žilenci sebestažidou, druhého zabije soudce lynch, třetí uprchne, dcera Mina zešílí. Sutter jeden z nejbohatších mužů na světě skončí jako pomatený žebrák, který najde útěchu mezi českými emigranty, v pennsylvánské kolonii Moravských bratří. Až umře, z vlastních prostředků mu vypraví pohřeb, uloží ho na hřbitově v amerických litlicích jako jediného, jenž nebyl jejich vtrý...

Toto není záběr z filmu, ale skutečná fotografie výpravy za zlatem do americké prerie

FRANT. BĚHOUNEK Nezvaný host

Kotvili jsme v Kingsbay na Spicberkách, čekající na přilet Amundsenovy vzducholodi Norge. Počasí bylo však špatné, a tak Norge nečinně odpočívala v hangaru v Gačině u Leningradu, tisíc mil od nás. Měli jsme dost jiné práce a čekání nám nepřípadalo dlouhé, tím spíše, že večer jsme se zpravidla scházeli na Heimdal, malé dělové lodi, která přivezla část naší polární výpravy z Norska na Spicberky. Ve společné jídelně tu zasedala polom dosti pestrá společnost národů. Norové, Italové, Američané — zesílená někdy hosty z konkurenční polární výpravy amerického komandora Richarda Byrda, která kotvila hned vedle nás — a jeden Čech.

Hovořilo se tu o všem možném a výpravě se přibíhaly z cest a lovů. Příhody zajímavé a neobvyklé, z nichž mnohé se odehrávaly v polárním prostředí, které nás obklopovalo. Nemohl jsem ovšem s nimi soutěžit — šelmy u nás nežijí, jak pak je to dávno, co byl zastřelen poslední medvěd na Sumavě? — a proto jsem se mohl spolehnout na vyprávění toho, co jsem slyšel od jiných, když také na mne přišla řada něco vyprávět.

Skončil jsem právě historku o napínavém zápasu mezi polárním medvědem a mrožem, kterou mi vyprávěl lovec kožešin Rolf Hansen, s nímž jsem se seznámil na Spicberkách. Byl jejím přímým svědkem a lze-li mu doslova věřit, medvěd mu vlastně zachránil život, poněvadž se pustil do mrože, jenž se chystal Hansena napadnout, když pádloval v gumovém člunu za odplavenými pastmi. „Proč ne?“ přisvědčil kapitán Heimdal, Tank Nielsen. „Mrož byl rozhodně pro medvěda tučnějším soustem, než Hansen, a proto mu dal přednost. Jinak by se byl spokojil s Hansenem.“

Jeho poznámka zavdala podnět k čilé výměně názorů o mírumilovnosti ledního medvěda. Většina přítomných soudila, že lední medvěd se raději člověku vyhne jako každá šelma, a že na něj útočí jen velmi zřídka. O dva roky později jsem se sešel s ledními medvědy na zamrzlém polárním moři a mohu dát těmto zastáncům medvědí mírumilovnosti za pravdu.

„Žádné pravidlo není bez výjimek," ozval se první loďní důstojník, nadporučík Stenström. „Znáte příhodu, kterou zažil s ledním medvědem Einar Mikkelsen u východogronských břehů?"

„Einar Mikkelsen," rozpomínal se kapitán Nielsen. „Máte na mysli toho dánského polárníka, který se vydal někdy v roce 1909 do Gronska, hledat ztracenou výpravu Erichsenovu?"

„Právě toho," přisvědčil nadporučík. Ukázalo se, že tu příhodu nikdo nezná a nadporučík ji ochotně začal vyprávět.

Mikkelsenovi bylo třicet let, když se vydal hledat mrtvolu kapitána Erichsena a poručíka Hoeg-Hagena, svých krajanů, kteří zahynuli při zeměpisném výzkumu východních břehů severního Gronska. Přes své mládí byl už zkušeným polárníkem a nebál se nastoupit nebezpečnou cestu do velmi nepřístupného gronského moře s malou jachtou Alabama, která měla jen 40 tun. Na větší loď mu ne-

stačily peníze — sehnal všeho všudy jen 11.000 dolarů na celou výpravu — a pro nedostatek peněz také musil omezit celou posádku jen na 7 mužů, jeho v to počítaje.

Probili se se svou malou lodí těžkým ledem až k Shannonovu ostrovu, který leží u východních břehů Gronska, na 75. rovnoběžce. Zde si vyhledali zimní přístav a Mikkelsen se dvakrát vydal na cestu na sever se saněmi a psy po zamrzlém ledu, hledat Erichsena a Hagena. Ačkoliv se dosti přesně vědělo, kde mají jejich těla být, neměl úspěch; nenašel také jejich deníky, pro vědu velmi cenné, přestože doslova nasazoval život a riskoval se svými průvodci smrtí hladem a mrazem.

Když se vracel z druhé výpravy — to ho provázal jen jediný druh, mladý námořník Iversen — čekalo je velmi smutné překvapení: z lodí našli jen trosky, led ji zatím rozdrtil. Na zemi stál domček, sbíry z předmětů, ale ten byl tichý a prázdný. Jejich pět druhů zatím odjelo s norským loveckým škunerem, který sem za jejich nepřítomnosti náhodou pronikl.

Nezbylo jim nic jiného než přezimovat sami a čekat, až se tu nějaká loď objeví — naděje velmi neurčitá, poněvadž tato místa bývají pro těžký plující led jen zřídka lodím přístupná. Trávili svou samotu s neobyčejnou trpělivostí a statečností, ačkoliv se prodloužila na plných 28 měsíců. V létě se uživilí lovem a návštěvami svých dvou zásobníků, z nichž jedno měli na blízkém Kyvadlovém ostrově a druhé na jihozápadním cípu Shannonova ostrova. K tomu jednou dorazili velmi utmáceni a těšili se na pořádný oběd z masa přímového tura, které si tu před časem uschovali. Už z dálky viděli, že v zimě se zvětšila v těsném sousedství jejich malého domku. Bílý lisák na ně zuřivě štěkal a utekl teprve když na něj hodili sněhovou kouli, a těsně vedle domku si v našem sněhovém pahorku zřídil doupe bílý medvěd.

Vnitřek domku byl však netknut a Iversen se jal ihned připravovat oběd. Kotlety z přímového tura začaly vábně vonět, když se ozvalo škrábání na stěnu domku. Iversen odskočil od své pánve a pootevřel dveře.

„Medvěd," povídá. „Není spokojen s naším sousedstvím a jde si hledat klidnější byt." Ale náhle přirazil dveře, zastrčil závoru a celým tělem si na ně lehli. „Jde na nás, honem pušku, Mikkelsen, já mám ve své jen jediný náboj!"

Pušku, to se lehce fuklo, ale sotva ji vzal Mikkelsen do ruky, viděl, že je zanesená ledem. S bídou se mu ji podařilo zlomit a nazval sám sebe nehezkým jménem, když spatřil prázdný zásobník. Chvatně hledal po kapsách, ale našel jen jediný náboj. Někde v chýši jich byla celá bednička, ale na její otvírání nebyl čas, medvěd už stál za dveřmi z tenkého palcového dřeva; slyšeli jeho fukání. Mikkelsen začal cpát svůj náboj do pušky, ale, jak očekával, vlezl jen do poloviny a nechtěl dál. A tak měli jen Iversenovu pušku s jediným nábojem, a to je na tak velké zvíře trochu málo.

Mikkelsen se nerozmýšlel ani vteřinu, vzal sekeru a začal bušit na svůj nešťastný náboj. Šel se natáhnout, náboj místo aby vybuchl, když se s ním tak neurvale zacházelo, dal si říci a vlezl dovnitř. Závěr pušky právě zaklapl, když se dveře s hromovým třeskem rozlétly, ačkoliv se medvěd o ně opel dosti nepatrně. Iversen byl vymrštěn jako z praku, přelétl celou místnost, srazil při tom oběd s krby, ale na štěstí nepustil pušku z ruky. Pohotově vyskočil a vypálil z nejkratší vzdálenosti do bílého prsou zvířete, jež se zastavilo na okamžik na prahu, překvapeno neobvyklým pohledem na dva lidi a jejich „brloh". Puška na štěstí neseslala a medvěd padl po několika krocích, mrtev. Nebylo ani potřeba druhé rány z Mikkelsenovy pušky.

„A potom měli k obědu medvěda místo tura," ozval se druhý důstojník, poručík Hostved.

„To nevím, ale první věc, kterou udělali, byla, že sedli a vyčistili důkladně své pušky," zakončil nadporučík Mikkelsenovu příhodu s ledním medvědem.

Nakreslil J. PAUNERT

CO BYCH CHTĚL

1. Bezpočtukrát se valí řeky do dálí, bezpočtukrát jsme
2. A kolikrát jsem uctil, že prohrávám, a kolikrát jsem

usilovně hledali, aťsi nabídnutou dlan, to položené srdce, které
na svět brečel sám a sám, někde vskrytu duše stál můj zadumaný přítel, který

horí spojením... kolem letěla už hejna ptáku na jih a
tvorí šedý stín...

kdem pokrýval se vodopád, tam v zadumaných mlénlivých krajích jsem

prámýšlel, jak mít někoho rád... Jsou chvíle, které těžko kdy se vrátí, a toužit poněkud vždycky nesta-

čí, teď padá sníh a bílé dny se krátí, a já bych chtěl být trošku jináčí...

3. Bezpočtukrát jsem čekal jaro na stránich,
bezpočtukrát však padal jenom bílej sníh,
tichá dálka zamčená
mi říkala, jak obušá cesta bývá
ke štěstí...

4. A kolikrát jsem myslel, že je na dosah,
a kolikrát jsem na kytaru teskně sáh
silnějši o poznání
a o víru, že radost někdy splývá
s bolestí...
Ref.

HISTORIE Z DRUHÉ STRANY

"...Stojím u kamenného pomníčku na Prašném mostě. Je vedle druhého topolu shora, prostý a opuštěný, a přece i ten byl odhalen až v roce 1965. Trochu pozdě na to, že tady zemřel hrdina, který svázal od první chvíle svůj osud s bojem proti okupantům. Štábní kapitán Václav Morávek."

Tak začínají svou knihu Jedlička a Kettner. Vydali ji v roce 1967 - naposledy...

Edice Magnet v té době vydávala taková malá svědectví o Druhé světové válce. Nic neobvyklého - jen to, že tam vystupovali hrdinové "ze druhé strany", na které se u nás úmyslně zapomnělo. A já chci tímto článkem aspoň trochu vyrovnat Vaše zkreslené informace, protože i oni se zasloužili o naši svobodu.

Ptám se - komu říká něco název Tři králové? Iniciály B + M + M?

Udivené pohledy - ještě tak K + M + B, ale tohle?

"A J. Fučíka znáte?" Jistě...

Stydím se za všechny. Proč se historie 2. světové války už od prvního dne svobody upravuje?

Byla to tehdy za války hrůzná doba, ale právě proto najdete na jejím dně poklady lidského charakteru. I zrahy, jak už to bývá.

Tři králové - pplk. J. Balabán, pplk. J. Mašín a štktpt. V. Morávek. Důstojníci, kteří po zrušení československé armády vstoupili do ilegálního odboje, tehdy zvaného Obrana národa - byl to odboj, složený hlavně z důstojníků. Při zabavování zbraní a vojenského materiálu Němci začali tito důstojníci riskovat svůj život - odváželi ohromné množství zbraní a munice do úkrytů. Pomáhali jim civilisté - nejedna dílna nějakého soukromníka byla vlastně tajným skladem.

Do odboje se zapojili všichni ti, kdo měli jen trochu odvahy a cti. Od prvních dnů byli tvrdě pronásledováni gestapem.

Začaly dny nejistoty. Tři králové za pomoci dalších rozvinuli spolupráci se zpravodajskou službou Londýna, kde sídlila v emigraci i naše vláda. Ve spojení s agentem A-54 /vysoký nacistický důstojník, který jim přinášel jedny z nejdůležitějších informací; jeho pomoc byla k nezaplacení/ vysílali každý den do Londýna. Tímto způsobem upozornili na tajné nové německé zbraně, na chystaný útok na Londýn, na přepadení SSSR...

Gestapo zuřilo. Už tolikrát je měli v obklíčení, ale vždycky unikli. Mnohdy náhodou... Za jejich únik, za zradu zbabělých občanů a díky mučení byla zatčena spousta lidí. Celé rodiny trpěly nepředstavitelně...

Postupně se síť odboje takto začala protrhávat. Přesto Třem králům nescházel smysl i pro humor. Třeba každé číslo ilegálního časopisu V boj, který vydávali, posílali poštou na gestapo, aby prý ho nemuseli někde shánět... Morávek si v převlečení nechal připálit doutník od komisaře gestapa a poslal mu dopis: "Oskare, ty bídáku! Vsadil jsem se, že si nechám od tebe připálit...V úterý jsem vyhrál. Zanech týraní českých lidí, pomstě neujdeš! - B + M + M -"

Gestapáci se Morávka báli. Byl výborný střelec a neváhal hned

podplukovník
Josef Mašín

podplukovník
Josef Balabán

štábní kapitán
Václav Morávek

střílet. Šlo tu o život.

Skupin o d b o j e bylo mnoho. Plk. Balabán se s jednou pokusil navázat kontakt. Bohužel tam měli zrádce. Balabán se ocitl v rukou gestapa. Nastaly nekonečné výslechy a mučení, ale marně. Nedověděli se nic. Tak ho posléze zastřelili.

Ale náhoda a zrada vydala fašistům do rukou další spojky. Postupovali po tomto řetězu, až se dostali do bytu, ze kterého oba zbylí důstojníci vysílali. Mašina postřelili a zatkli, Morávek opět unikl. Dlouho drželi Mašína při životě, ale mučením nezlomili ani jeho hrdost...

Morávek neměl v roce 1941 už ani kde přespát. Plno přátel bylo zatčeno, vysílačky zlikvidovány, a on jen o vlasek unikal. Ale zprávy od A-54 v Londýně potřebovali - v r. 1942 se objevili v Čechách parašutisté. Měli navázat spojení a opět začít vysílat. Jedna jejich skupina měla za úkol atentát na Heydricha. Valčík, Gabčík a Kubiš se spojili s Morávkem. Začali připravovat atentát na zast. říšského protektora...

Bohužel dodnes neznámá zrada - a následovalo drama na Prašném mostě, kde měl Morávek schůzku. Střílel, ale zranili ho do nohy - už nemohl utéci. Zastřelil se, aby ho nedostali...

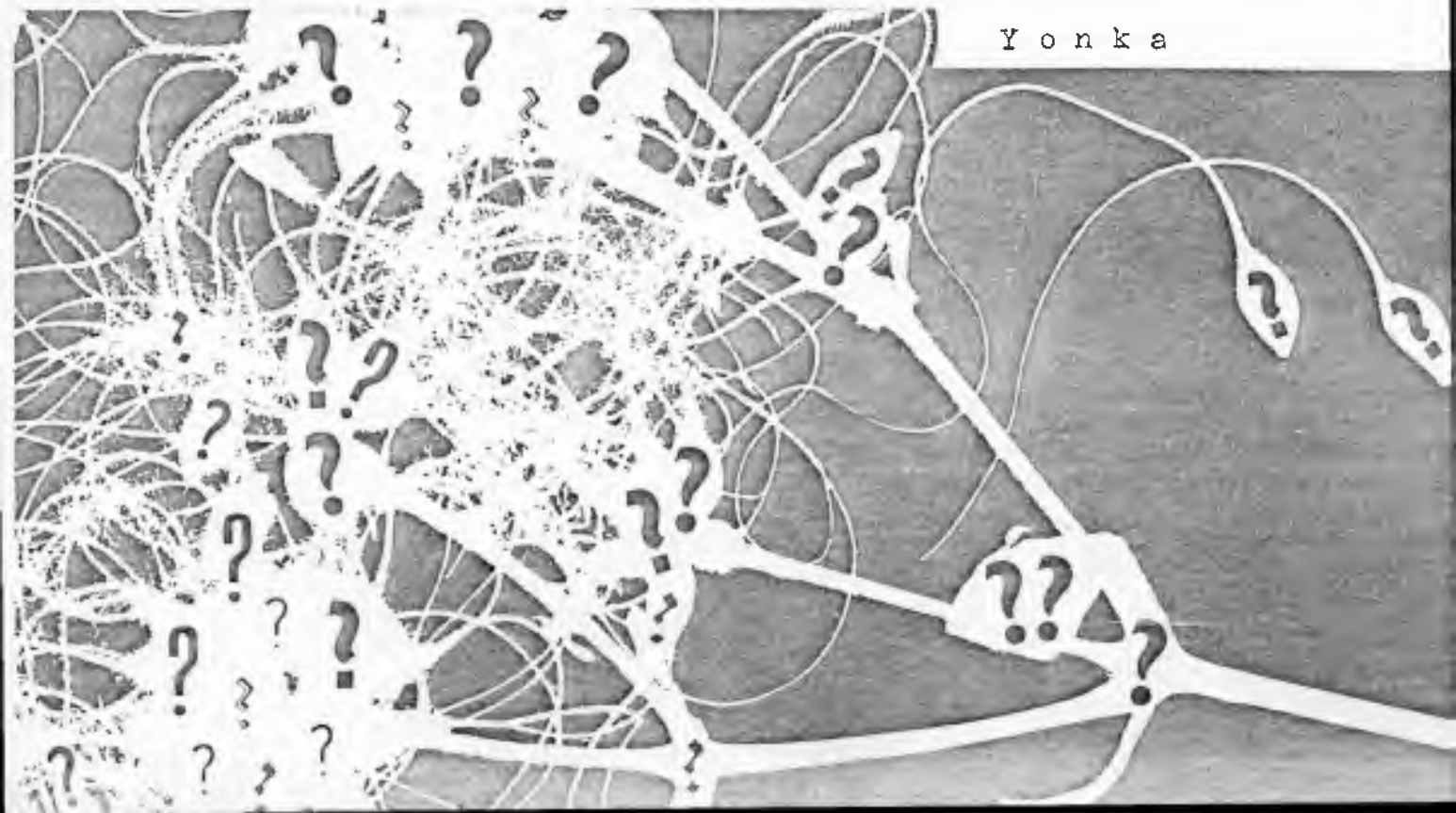
Po provedeném atentátu na Heydricha řekl ztýraný Mašín: "Lituji toho - nejraději bych to udělal já!" Pak ho odvezli na smrt do Kobyliské střelnice...

To byl konec Tří králů. Ale odboj se znovu dal dohromady, pokračovali jiní...

Plk. Mašín měl dceru a dva syny. Ti byli po válce rozčarováni. Proč se neuznávaly zásluhy jejich otce? Tato nespravedlnost je zavedla za hranice zákona a pak i za hranice naší republiky. Dnes žijí - v NSR. Je to komedie nebo tragédie?

V odboji pracovalo mnoho lidí, a přece jsou jména mnohých zapomenuta. Nemá cenu je jmenovat, vždyť nemají nikde ani pamětní desku.

Y o n k a

NA ZASTÁVCE

Březnový večer, vítr vál,
tečičky světél v dáli.
Sníh na peronu tiše tál,
do kaluží se rozplýval,
své bílo v černi halí.

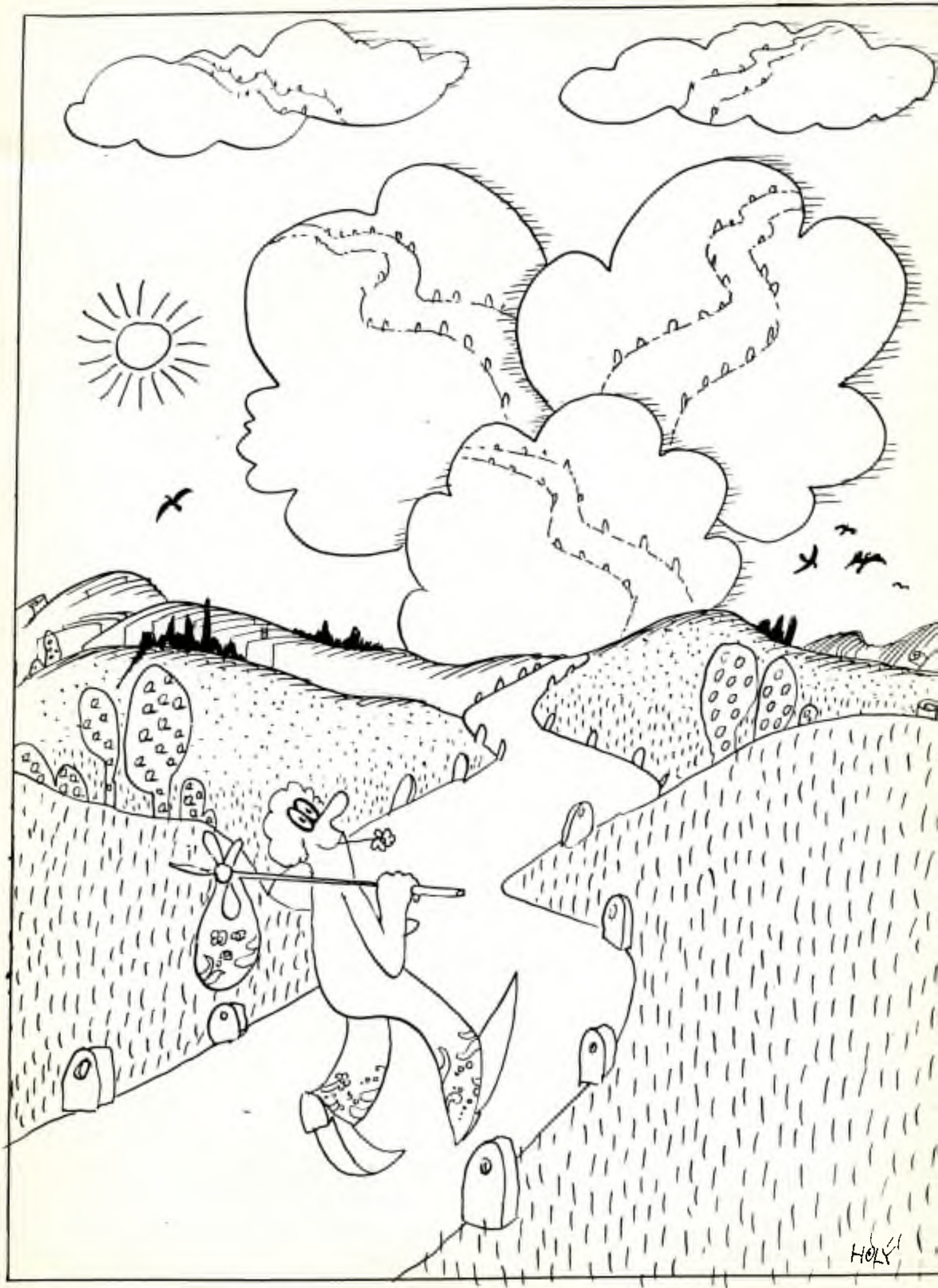
Na železniční zastávce
dva lidé spolu stáli.
Snad hovořili o lásce
'a divili se otázce,
které se hvězdy smály.

Dráty se leskly třpytivě,
dva stíny černohnědě.
Odešlo kouzlo mámivě,
jak zněla ústa mrazivě,
když řekla - Vlak ti jede...

Sen padl tiše v noci klín,
mnohokrát hvězdy lhaly.
Po sněhu přišel kapek dým,
zahoukal v dálce černý stín,
a duše? Pálí, pálí...

Řešetlák

O ČLOVĚKU, KTERÝ TAHÁ KRÁVU ZA OCAS, KDYŽ JI CHCE PODOJIT ! ! ! ! !

Znal jsem Jacka Jonese jako bráchu,
Jacka Jonese každěj míval rád,
s tím člověkem moh' mluvit beze štráchů,
dokud bejval dobrej kamarád.
Ale teď, co zdědil trochu prachů,
k nikomu se, fouňa, nechce znát.

Pětiletý Charlie stojí na jevišti špinavé, zakouřené hospody a zpívá tuhle písničku. Zpívá jí opilý vojákům a hrubým strejcům. Právě těm, kteří odtud před chvilkou vykřičeli jeho maminku, kdysi úspěšnou zpěvačku. Charlieho matka nedávno onemocněla, zeslábl jí hlas a při zpěvu přeskakoval. Toho dne vystoupila naposled.

Aby bylo číslo zachráněno, postavil režisér před publikum jejího kluks. Malý Charlie nechápal, že jde o rodinnou tragédii. Na jevišti se mu zalíbilo a zpíval písničky z matčina repertoáru. Najednou se mu zachtělo dělat si šašky a z dětského uličnictví napodobil i maminčin přeskakující hlas. Vyvolalo to bouři smíchu. Ti ožralkové mu tleskali a házeli spousty mincí. Charlie hned přestal zpívat a sbíral. Když mu přišel režisér pomoci, myslel si, že mu peníze chce vzít, a začal ho odhánět. Byla to komická scéna a všichni se moc nasmáli.

Charliemu a jeho bratrovi pak ale nastaly zlé časy. Mamince se hlas už nezlepšil a všichni žili ve velké bídě. Charlie bydlil v chudobinci a v zimě chodil do školy v kabátě přešitém z maminčina divadelního kostýmu a všichni se mu smáli...

Tehdy nikdo nevěděl, že toho ubohého chlapce bude po létech znát a obdivovat celý svět. Vždyť i vy ho znáte. CHARLIE CHAPLIN. Šmajdá a dostává kopance, tahá krávu za ocas, když ji chce podojit, a vždycky nás rozesměje. Když se mu smějeme, bývá nám ho vlastně taky trochu líto. Protože ani nám se vždycky všechno nepodaří. Ale vlastně se tím zase smějeme sami sobě, svému smutku. A ten je potom hned menší.

Až se budete zase dívat třeba na Chaplina tuláka, jak hrdinsky osvobodil dívku, ale potom prchá, protože si ve zmatku sedl na oheň a začaly mu hořet kalhoty, vzpomeňte si na pětiletého Charlieho, který prvně vystoupil na jevišti. Tenkrát to také bylo k smíchu a pláči zároveň. Jako vůbec spousta věcí v opravdovém životě...

Charlie Chaplin,
věčný tulák,
muž s buřinkou a hůlkou,
dovedl jediným gestem
rozesmát či rozplakat

své diváky,
kteří ho obdivovali
a budou obdivovat,
dokud film bude filmem

To to nakynulo!

Kdo by si byl pomyslíl, že bude z té trochy mouky tolik těsta na buchty! A právě tak také dostane káva z jediného kousku Karo-Franckovky spoustu chuti, vůně i barvy

Karo-Franckovka
vydatnosti překvapí!

POCTIVÝ ČESKÝ DOUŠEK:

BRATŘI LOBOSICKÝCH

(MAJITEL KAREL HOLEČEK)

KARLÍN, PALACKÉHO TR. 42

žaludeční likér „Čert“

a žaludeční hořká „Mnogaljeta“

Modrá hvězda

11 chansonů Gély Včelíčky
s doprovodem kytary K 10-

JANOUCH:

Kytara v rytmu

4 jazzové sola na kytaru
K 20-

K dostání u všech knihkup.,
nebo přímo

V EDIČKOVÉ NAKLAD.
PRAHA XII, Tylovo nám. 14,

ktež Vám pošle na vyžádání
seznam seznam kytarových obor-
níků, písní a sb., 788

Doporučuje se všem zubní atelíer

Otto Friedmann, Smíchov,

Třebízského 1155 (u Národního domu).
Telefon 6295. Nejmenější práce ve zlatění
kaučuku dle amerických systémů. Od 8-12,
3-5 hodin. — Sportovcům zvláštní výhody.

Sportovci, věřte mně,

u „**PAVOUKA**“ ztrávíte večer
příjemně.

Praha I., Šrámkův průchod.

— Vedle města Paříže. —

Spolek „Zelí“ Spolek „Zelí“.

V NOUZI POZNÁŠ PŘÍTELE!

Ukažte, že jste jedním z těch, kteří nezapomínají a zokupují si
za K 5-

los včasně loterie „Českého srdce“,

ktež již 25 let plní svoje krásné poslání a pomáhá všude tam,
kde nazaviněná bída a neštěstí se staly domovem. LOSY jsou
ve všech prodejnách novín a u trafikantů.

99808

Ominol

Ominol
na všechno drhnutí
v domácnosti!

zestě vše

ZHUBNUTÍ OBSTARÁ

ANO-BESIN

jedna roučka - 40 tablet -
jen Kč 19-

ANO-BESIN, HORMONÁLNÍ LÉK Dr. BEAUFORTA,
VÁS PŘIROZENĚ ZEŠTÍHLÍ, OMLADÍ A ZKRÁSLÍ.
A NEOHROZÍ ANI VAŠE NERVY, ANI SRDCE.
VE VŠECH LÉKÁRNÁCH - URČITĚ V KLANOVÉ LÉKárně V PRAZE VII
... a obsahuje to, co nemá jiné - HORMONY.

Tvrdou ránu zasadí
kašli

HAŠLERKY

SLYŠTE A DIVTE SE...

Po nebi se kutáči Měsíc, velký jako poctivá bramborová placka, a údolím Mokrého hadru pošťkávají psi a kočky. Ale to všechno znáte, caballeros. Dneska si pouze zopakujeme žebříček tremps-kých kategorií, sestavený bývalým mistošeřílem a soukromým kronikářem osady Mawadani: 1. příležitostný zelenáč, 2. mutující drsňák, 3. mechem obrostlý pantáta, 4. kráčeji líšejník, je na vás, abyste se rozhodli, do které skupiny se zařadíte.

Osada je ideální místo k potlačání a pořádání pěveckých majstrátek. Udělejme si stručný repertoárový přehledník: Jez + hukot + slzy + ďábelský smích + tma + ukulele + rum + hvězdičky + perlicky + carara + láhev + prázdná. Takto vyzbrojeni se v pěveckém sboru ne-stratíme. Dále máme na paměti, že do osady nesmí vstoupit hajný, pačour, skunk, bíboun, kojot, listonoš a mátoha. Tak pravil starý pardál Bimbo.

Saloon (příhodně položená provozovna pohostinství) je střediskem společenského života trempů. Zde se dá konverzovat i žertovat. Samozřejmě drsně, chlapecky, kanadsky. Ukázkový dialog: Máš pivo, Kime? Má. (Půllitr leli oknem. Zavřeným.) Už nemáš pivo, Kime. – K dobrému tónu patří i láskování s barmánem (viz obr.). Jen se probíha nepokoušejte dát k lepšímu jemnou anekdotu o Hectoru Berliozovi. Dopadli byste jako začínající tremp Klo-mimák v hospodě v P. Na hínou.

Jednoho dne se může stát, že tremp z kategorie mutujících drsňáků bude mít zakázaný vstup do všech přírodních rezervací a přilehlých hospod. Nevadí. Tremp se uchýlí do přibytku svých rodičů a tam se zařídí i chová podle svého. Mamičku s obědem bravurně přitahuje lasem, tatínkovu peněženku přepadáva jako dostavník a sousedy rafinovaně mučí kvílením songů. Inu mládi, vitř stříbrný! Uplyne mnoha vody ve Velké řece, než se stane z hochy moudrý kráčeji líšejník. – Amen, parďi.

PROFESOR

Chodil kdysi po svých km² k ochraně určených strážce chráněného území, bývalý profesor přírodopisu. Po boku brašničku a v ruce okovitou hůl, tak putoval sobotu co sobotu po troseckých campech a roznášel hrůzu a děs mezi přítomnými zálesáky.

Sedí si tak trampíř Špulda pod Studenou skálou, na pánvi smaží brambůrky a tichý večer chlácholí městským ruchem ztýraný mozek. Kde se vzala, tu se vzala, z křoví promluvila přísná tvář pana profesora: "Copak je to tady?"

"Tramp a jeho večere," odpověděl Špulda. Strážce ho sjel pohledem, roztřásajícím kolena. Obešel skromné tábořiště a vrátil se k Špuldovi. "Vzorně uklizeno, jen co je pravda," pravil o zlomek mírněji. "A jakpak je to s vámi?"

Špulda udiveně vzhlédl.

"Tak honem," hartusil strážce, "třeba ta květina za tou hezkou břízkou - jakpak se jmenuje? Aha, mlčíte, nevíte nic. Takhle by to tedy nešlo, mladíku..."

Strážce se rozhovořil a mluvil dlouho. Špuldovi se točila hlava, míchaly se v ní vrbky, vrbice, bahnice a chlapice, poskakovaly lístky okvětní a rostliny tajnosnubné.

"Tak si to pamatujte, příště vás vyzkouším," skončil pan profesor. "A ruce - myjete si před jídlem? A čistý kapesník - máte?"

Popletený Špulda vytáhl z kapsy kapesník zvící ubrusu. Vypadalo to, jako by chtěl odcházejícímu strážci zamávat na rozloučenou...

Za chvíli řádl profesor o kus dál, našel zelenáče, kteří si rozdělali oheň pod převisem.

Pro výletníky měl pokuty, pro zálesáky přírodopis. Potkal-li cestou trapera, hbitě se otázel: "Honem - velryba je ryba nebo savec?" Odpověděl-li překvapený tramp "ryba", následoval krutý pogrom - a: "Příště si vás vyzkouším!"

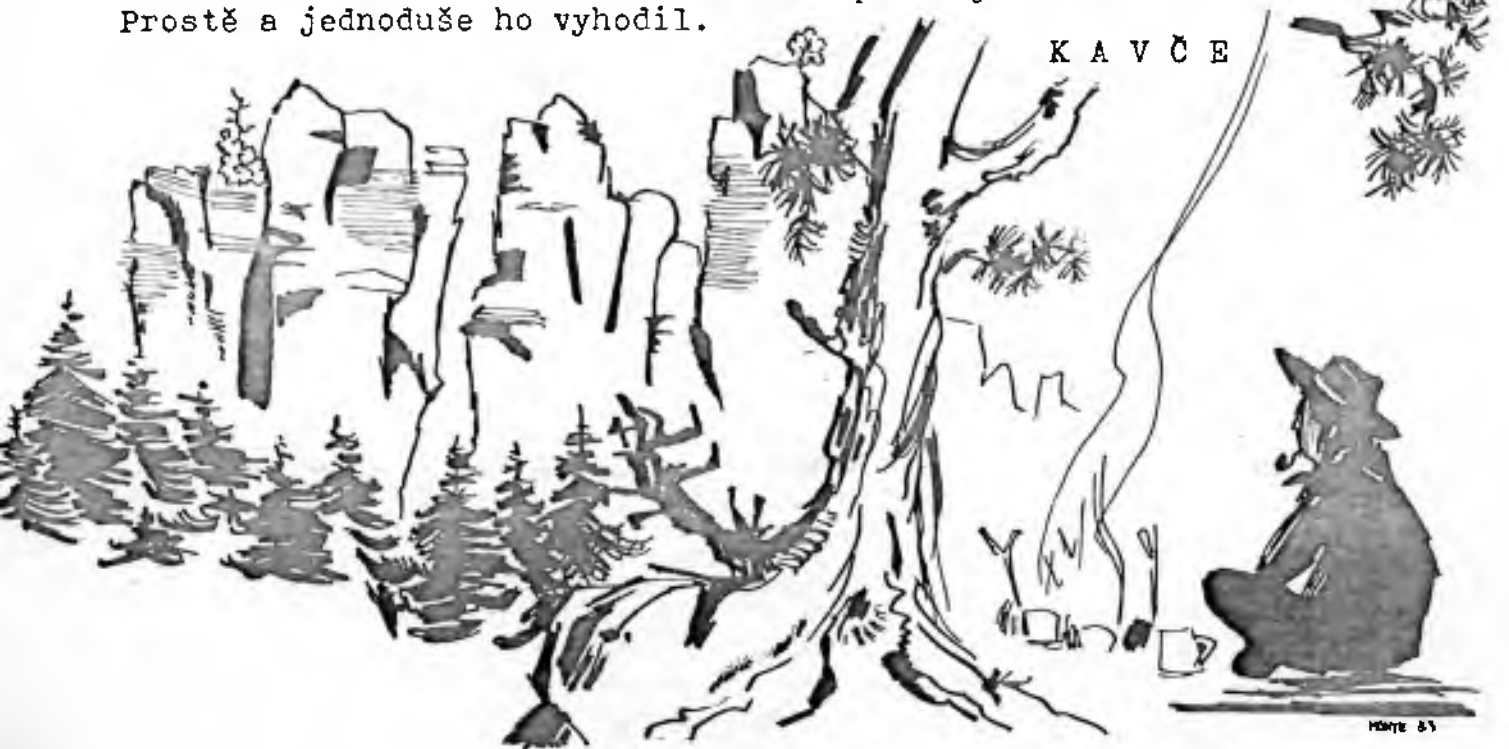
Nezřídka bylo vidět skupinku trampů hádajících se o jméno jakési záluďné rostliny nebo samotáře s atlasem rostlin v ruce. Tak kvetla píle pana profesora.

Neúprosný byl k výletníkům. Nezřídka odjížděli návštěvníci Českého ráje o pár mincí lehčí a třásli se při vzpomínce na rozkaceného starce, který je přistihl při trhání květín nebo odhazování papírků.

Dnes už pan profesor po svém území nechodí. Vystřídal ho jiný strážce. A tak, když jednou zase Špulda vařil večeri, letmo se přehrabuje ve svém novém herbáři, přišel na camp strážce nový. Nebyl zvědavý na na vzorné ohniště ani značně rozšířené Špuldovy vědomosti.

Prostě a jednoduše ho vyhodil.

K A V Ě

DÍVOKÝ ZÁPAD

Noc, tmavá jak hrob. Mezi skalami hrůzostrašných siluet a stínů jede osamělý jezdec. Rád by koně popohнал k trysku, aby měl tuhle cestu rychle za sebou, ale kůň má pod nohama plno výmolů a kluzkých kamenů, snadno by si zlomil nohu a jemu vaz.

"Stůj!" ozvalo se najednou ze tmy. "Ruce nahoru!" A aby osamělý jezdec ani na okamžik nezaváhal, zasvištěla mu kolem hlavy kulka.

Ze skalní rozsedliny vystoupil vousáč s koltem v ruce. Přestože byla tma jako, jako... - v kamnech v létě, osamělý jezdec viděl, jak se vousáči chvěje prst na spoušti, jen jen stisknout.

Takže se nic nedalo dělat.

Netrvalo to ani dvě minuty a osamělý jezdec byl proměněn v osamělého pěšáka. Peníze neměl, takže v tomto zboží přišel vousáč zkrátka.

Kdo jel na koni, a teď musí capat pěšky, od toho nemůžete chtít, aby si zpíval do kroku. Notabene, když o všechny ty kameny na cestě zakopával tak často, že nestál ani klít. Co však mohl dělat? Nemohl se posadit na nějaký příhodný placáček u cesty a čekat na dostavník, a to z toho zcela prostého důvodu, že dostavník tu nejezdil. Ostatně - kdyby tu nějaký dostavník jezdil, vousáč by jej už dávno přepadl. A tak náš osudem stíhaný hrdina šlapal a šlapal...

Do městečka přece jen nakonec došel, ale už za svítání.

Prvního člověka, kterého uviděl, se zeptal, kde bydlí starosta.

"Támhle v tom domě," mávl domorodec ochotně rukou, "ale nebude vám nic platný."

"Pročpak?" podivil se osamělý chodec.

"Protože ho včera večer našli úplně mrtvého," odpověděl ochotný domorodec a chystal se jít po svých.

"Tak v tom případě mě, prosím vás, zaveďte k soudci," žádal osamělý chodec.

"To nemůžu..." zněla odpověď domorodce. "Soudce je ve vězení - zavřený, chápete..." dodal ještě domorodec.

"Co udělal?!" vyhrkl osamělý chodec.

"Zabil starostu," sdělil domorodec.

"Tak to mě tedy doveďte k šerifovi!" nevzdával se osamělý chodec.

"Bohužel," povzdychl domorodec.

"Copak?! Co provedl?" vykřikl osamělý chodec.

"Utekl," řekl domorodec. Zdálo se, že ho tenhle rozhovor začal bavit. Neměl už chuť jít po svých.

"Utekl?! Proč...!" (Jsou tak někteří lidé zvědaví! A náš osamělý chodec k nim patřil.)

"Protože ukradl svému zástupci jeho těžce a poctivě vydělaný peníze - a s těmi fouknul, víme...", vysvětloval domorodec.

"Prosím vás," zaúpěl osamělý chodec zoufale, "tak mně alespoň pomozte najít toho jeho zástupce. Kde bydlí? Bude doma...?"

"Jo," řekl domorodec. "Teď ráno by už měl být doma..."

Šerifův zástupce byl doma, přesněji řečeno byl ve své stáji.

Stál vedle koně osamělého chodce a spokojeně se drbal ve vousech. - Ale na dlouho, přesněji do té doby, než se v ruce ochotného domorodce objevil obrovitý kolt. Od následujícího okamžiku již nebyl vousáč zástupcem šerifa, a to z toho zcela prostého důvodu, že nebyl vůbec.

A z osamělého chodce se stal dalším přerychlým vývojem událostí osamělý běžec - neboť mu kulky z obrovitého koltu ochotného domorodce hvízdaly kolem uší.

(Z angličtiny přeložil Pavel Dvořák)

JENSOVA ODMĚNA

Bylo studené ráno na břehu Severního moře, když rybáři ve vsi na pobřeží byli náhle probuzeni ze spaní. Znali dobře zoufalé znamení, které je vzbudilo; bylo to volání o pomoc ze ztroskotané lodi. Kousek od břehu trčela zrádná skaliska a bouře na ně vrhla už nejednu loď, která tu pak ztroskotala.

Někdo z rybářů vykřikl: "Vzbuďte patrona!"

Patronem neboli starostou rybářské osady byl mladý Jens. Ale nikdo ho budit nemusel. Když rybáři doběhli k jeho domku na břehu, Jens už odvažoval záchranný člun.

Ti nejstatečnější se vydali na moře. Dostali se až k troskám lodi a dopravili trosečníky do svého člunu. Jen k jednomu nešťastníkovi nemohli! Přivázal se pevně ke stožáru lodi, aby ho vlny nesmetly do moře. Bouře zatím vzrůstala, člun byl už přetížen a hrozilo nebezpečí, že se převrhne. Rybáři pluli proto ke břehu a muž uvázaný u stožáru musel zůstat na lodi.

Když člun šťastně doplul a zachránění cestující byli radostně přivítáni, obrátil se Jens ke svým rybářům.

"Jeden tam zůstal," řekl, "musíme se pro něj vrátit. Kdo půjde se mnou?"

Ale nikdo se nehlásil, nikdo nechtěl pokoušet osud a vydat se ještě jednou na nebezpečnou plavbu.

Jensova stará matka vzala syna za ruku a prosila ho: "Zůstaň, Jensi, bude to tvá smrt! Vzpomeň si na otcovu smrt! Pamatuj na svou matku a pamatuj na Uwe!"

Uwe byl její nejmladší syn a Jensův bratr, který odplul před lety na moře jako plavčík a beze stopy zmizel.

"A ten muž, který zůstal tam, na moři, copak ten nemá matku?" řekl Jens.

Skočil do člunu, za ním skočili tři kamarádi a zápas s vlnami začal znovu. Zas a zas vrhaly hrozné vlny malý člun zpátky, ale odvášní muži ho hnali všemi silami proti příboji. Dostali se znovu až ke troskám lodi a Jens sám vyšplhal na stožár, aby snesl polozmrzlého ubožáka.

Když byl člun tak blízko břehu, že hlas mohl proniknout hukotem bouře, rybáři na břehu viděli Jense, jak mává veslem.

Mocně a zároveň šťastně zněl jeho hlas: "Oznamte to matce! - -
- - Je to Uwe!"

Stužkonoska - *Catocala nupta* - používá k vytvoření mimikry svrchní pár křídel

Tropická eridilka - *Phictes quinque partitus* - napodobuje tvarem i barvou prostředí, v němž se pohybuje

JAK SE BRÁNÍ NEJMENŠÍ

Jediná sýkorka spotřebuje denně asi tolik hmyzu, kolik sama váží. A přece je svět obydlen nesčetnými miliardami hmyzích obyvatel. Hmyzí národ malých a zdánlivě bezbranných tvorů úspěšně čelí obrovskému náporu nesčetných hmyzožravých nepřátel: a kdo dostal jednou obyčejné vosí žihadlo, ví, že malý a křehký hmyz se dovede někdy ubránit i člověku. Hmyz vede svůj boj o život většinou docela nenápadně a bez okázalého hrdinství; je ve srovnání se svými nepřáteli malý a nemůže si dovolit nějaké rytířské zápasy. Proto také základní zásada hmyzí obrany je přežít nezpozorován nežádoucím okem. Velmi mnoho hmyzích druhů proto napodobuje zbarvením i tvarem těla různé předměty bezprostředního okolí; křísové často vypadají jako trny, housenky motýlů píďalek napodobí k nerozeznání větvičku. Malé mandelinky z rodu *Hispa* jsou pod lupou nepochopitelně ostnaté, docela jako miniaturní ježek; právě tato zdánlivě nápadná vlastnost je však činí nerozeznatelnými od obalů semen mnoha rostlin. Velcí noční motýli stužkonosky a někteří lišajové mají svrchní pár křídel tak zbarvený, že je na šupinaté kůře stromu nenajdete ani tehdy, jestliže jste viděli, na které asi místo motýl usedl.

V tisícerých různých podobách tak hmyz uskutečňuje pradávné přání člověka - stávat se neviditelným. Dělá to tak dokonale, že vás a účelně reaguje i na docela nové podmínky života. Tak se například ukázalo, že některé druhy motýlů, kteří sedají za dne na skalách a kamenech. Jsou v průmyslových oblastech Evropy v našem století tmavší, než bývali jejich předkové. Původně totiž na skalách rostly světlejší lišejníky, které vzaly za své vlivem průmyslových exhalací; skály a kameny zčernaly a světlejší motýli by tu byli nápadní. Přizpůsobili se tedy v nových generacích postupně neutěšeným životním podmínkám. Tomuto jevu odborně říkáme průmyslový melanismus neboli „průmyslové zčernání“. Pečlivé pokusy Kettlewellovy prokázaly, že tato změna zbarvení je skutečně účinnou ochranou před ptačími nepřáteli. Většina hmyzu, který se chrání maskovaným zjevem, napodobuje kůru stromů, listy, větvičky, jehličí nebo semena. Jsou však i takoví, kteří se nestydí vydávat se za věci docela jiná: sedne-li například píďalka skvrnopáskník

hlmový na list, nebudete mít jistotu, zda to přiletěl motýlek nebo zda si nějaký ptáček na horní větví právě ulevil. Ochrannou funkci však může mít naopak i zbarvení neobyčejně nápadné, které je kombinováno s nenápadným. Mnohé druhy sarančí mají spodní pár křídel nápadně červený nebo modrý (podobně jako motýl stužkonoska). Za letu je takový hmyz velmi nápadný. Ale právě pozornost oka, soustředěná na tuto nápadnou barvu, je rázem zcela vyřazena, jakmile hmyz dosedne a složí barevná křídla pod svrchní nenápadný pár křídel: ve zlomku tvefny se prostě „ztratí“ oku každého pozorovatele. Veliký počet hmyzích druhů se v případě hroziícího nebezpečí prostě vydává za mrtvé. Brouci, žijící na rostlinách, se při doteku (ale nikdy ne při závanu větru a podobných přirozených pohybech rostlin) okamžitě pustí listu nebo větvičky a prostě spadnou na zem, většinou do změtí trav a kořínků. Pak už jde jen o soutěž trpělivosti: je-li trpělivost pronásledovatele menší, zvítězí nehybný brouček touto taktikou nad sebemocnějším nepřitelem.

Brouk chlupáč páskovaný - *Trechius fasciatus* - přibuzenstvo zlatohlavků, napodobuje zbarvením nebezpečný hmyz, aby odradil nepřítel

Některé druhy hmyzu jsou však pro boj o život dobře vyzbrojeny a chovají se podle toho sebevědomě. Vosa nepředstírá, že je mrtvá, ale uštědří vám pohotově žihadlo. Taková složitá výzbroj však nebývá u hmyzu jenom jedinoučelová, tedy a žihadla slouží i k získávání potravy. Řada malých včel a vos (samotářsky žijící druhy z čeledi **Pompilidae** a **Sphingidae**) používá svého žihadla a jedu k tomu, aby zajistila výživu potomstva. Jejich jed působí na nervovou soustavu kořisti – většinou housenek a pavouků. Napadená housenka je dlouhodobě paralyzována, stává se nehybnou živou konzervou, kterou postupně požírá vosí larva. Samo žihadlo je vlastně kladítkem, zavádí do těla oběti jed i vajíčko.

Jedem se dovedou bránit i mravenci. U nejběžnějších našich druhů je to kyselina mravenčí. Náš mravenec nemá ovšem žádné žihadlo; známi velcí lesní mravenci druhu **Formica rufa** vystřikují svůj jed jako „spray“. Některé druhy mravenců však jsou vyzbrojeny skutečným žihadlem; malý americký mravenec z rodu **Solenopsis** při tom používá dokonce velmi účinný jed, jehož chemické vlastnosti nejsou zatím zcela známy.

„Jedovatá“ je také řada brouků, a to i našich druhů. Slovo „jedovatý“ tu dáme do uvozovek záměrně: žádný brouk vás totiž nemůže „uštknout“ jako zmije a nemůže vás ani obdařit žihadlem, které nikdy nemá. Jed, který produkují některé druhy brouků, je obsažen v jejich těle a krovkách a má především ten význam, že se stávají nepoživatelným nebo alespoň nechutným soustem. Je to však při tom skutečný jed a při velkém množství lze z těl takových brouků účinně jedovaté látky izolovat. Známý je například **cantharidin**, získávaný z těl brouků puchýřníků lékařských (***Lytta vesicatoria***), který byl významnou součástí jedů, užívaných zkušenými traviči v renesanční Evropě, zvláště prý medicéjským rodem z Florencie. Jedovatou látkou zvanou **pederin** lze získat z malých broučků drabčků z rodu **Paederus** a také žlutavá tekutina, kterou vylučuje naše známá majka, vezmete-li ji do ruky, dovede

způsobit i silnější nevolnost třeba i dobytku, který při pastvě neopatrně nějakou majku spolkne. Hmyz, který je vyzbrojen nějakým jedem, bývá obvykle nápadně a výstražně zbarven. Křiklavá černožlutá barva vos už na dálku jaksi varuje. Toho pak využívá ke své obraně i řada docela bezbranných a neškodných druhů hmyzu: mouchy pestřenky, motýli nesytky a brouci tesařci ze skupiny rodů **Clytina** jsou zbarveni velice podobně jako vosy a leckterý útočník si asi už předem nechá na ně zajít chuť.

Také lidské rčení o plivnutí jedovaté sliny je v říši hmyzu někdy bráno doslova. Veliká africká ploštice z rodu **Platymeris** (čeleď **Reduviidae**) je vybavena velmi účinnou „pumpou“, kterou může vystřiknout svou opravdu jedovatou slinu až na vzdálenost 35 centimetrů. Je to ochrana proti ptákům a plazům, kteří by na ni dostali chuť; pro lidské oko by zásah takovou dávkou jedovaté sliny mohl znamenat oslepnutí. Ploštice této čeledi používají ovšem normálně svých slin k paralyzování kořisti (tj. jiného hmyzu), do níž pak vpraví sáskem ještě trávicí enzymy k rychlému rozpouštění tkáně. Velmi protivnou „slinu“ má i každý náš střevlík: je to tmavě hnědá, silně špící tekutina, kterou štědře produkuje. Vezmete-li ho do ruky. U střevlíků jsou to obvykle

různé směsi kyseliny butyrové a tito brouci dovedou také do vzdálenosti několika centimetrů stříkat svou „slinu“ na nepřítel. Padne-li vám kapička do oka, páli velmi silně dvě až tři minuty a zaručeně brouka hned pustíte. U malých rezavých střevlíčků s modrými krovkami z rodu **Brachinus** se dokonce vyvinulo zvláštní zařízení, kterým ze zadečku vystřelují koncentrovanou směs, jež na vzduchu mění své skupenství a exploduje v podobě miniaturního obláčku namodralého dýmu. Česky se jim proto případně říká prskavci a jejich chemickou válku můžete na jaře pozorovat pod kamenem na kterékoli suché mezi. Jsou ovšem velmi malí, asi 5–8 milimetrů, a proto člověk jejich plynové útoky nemůže ani vnímat jinak než zrakem. Je ještě hodně různých způsobů, kterými se hmyz brání svým nešťastným nepřítelům. Celkem však jde vždy o tytéž základní principy: zůstat pokud možno vůbec neopozorován a není-li to možné, učinit se aspoň nechutným soustem nebo se podobat někomu, kdo je dobře do života vyzbrojen. Jen poměrně malý počet hmyzích druhů je vybaven tak účinnými zbraněmi, aby mohl útočit i na většího protivníka nebo dokonce na člověka.

Dr. IDENĚK LUDVÍK

Foto: Dr. J. V. Staněk

VTEŘINA NÁLADY

Předoucí kočky dále na tebe mrkají svými zelenými očima.

Znovu vidíš před sebou ten táhlý přízračný kopec, lákající a současně hrozící. Samota a přítomnost čehosi v tom zeleném lesním přítmí, koruny stromů rozmazané a nehybné - a ticho, ticho mezi dvěma údery tvého srdce.

Noční vůně a tajemný vysoký šum v tobě probouzí nejasná tušení a vzpomínky. Vidíš mihotavé odlesky plamenů na stěnách jeskyně a černou smyčku tmy těsně za ochranným kruhem ohně. Jen namáhavě si uvědomuješ přítomnou skutečnost nemotorného kroku na lesní cestě sotva viditelné.

To větrný poryv tě vytrhl ze snů, vzdálených snů tvého rodu, na cestě pod klenbou větví a noční oblohy. Paseka ozářená měsíčním světlem se otevře jako přátelská dlan, ale její měkká tráva tě marně vábí k usednutí. Je nutné dotknout se stromu, aby člověk pochopil, že ještě žije? Proč se snažíš proniknout ty nesmírně vzdálené prostory? Uvědomuješ si, že tvá duše je stejně nekonečná jako vesmír? Díváš se na hvězdy, a je to, jako by ses díval do sebe. Co ti to jen připomíná ta obloha, kolik předchozích světů jiného času, prostoru i vnímání?

Paseka osaměla, když ses odlouдал na kemp dole u potoka. Kamarádi dávno usnuli a nad nimi se vznášejí jako stříbrné nitky jejich sny, touhy a přání. Jdeš lesní cestou ke svému lůžku z větví a snad jsi pomalu přišel na to, proč už nechceš rozebírat a definovat své pocity, pocity, které tě unášejí k předoucím kočkám dále v tichu mezi dvěma údery tvého srdce.

ŘEŠETLÁK

VOBCHOD

Ta bouřka byla pořádná. Začala zrovna ve chvíli, kdy Riki zabouchával dvířka voď malýho tramskýho sroubku uprostřed brdskejch le-sů. Ze smolnejch mraků lítaly tuzexový blesky, vzduch byl hustej voď deště a pak se jeden blesk zapíchl přímo někam pod Hřebeny. Po bouřce se tam musím mrknout, jestli něco nechytlo.

Ze chvíli po ní bylo. Ale to už začala noc, a tak rychle udělat voheň, sušit, nakrmit se a pak všichni oddychovali u kytar.

Jenom já šel sám podívat se po směru toho nebezpečnýho blesku. A taky jo. Nahoře, u Hřebene, vidím světlo. Šlapu, co nohy vydaj, no blízko to nebylo. Konečně se oheň objevil asi 100 metrů ode mne na druhý straně lesní louky. Normální, lidma připravenej voheň, to se pozná. Ale to ticho? Vohníček zamrkal a já to vzal jako výzvu k ná-vštěvě.

"Ahoj, ahoj," povídal ten chlap. Vopíral se vo podivnou boudu, trochu podobnou pouťový střelnici, ale roubenou z klád, bez kol, ale s pultem.

"Ahoj," vodpovídám mu já.

Vtom se v boudě rozsvítily petrolejky. Ze pultem ležely a visely orig. uesky, teletiny, sekerky, kanadky, nože, stetsony, vopasky, pořádný boty, celtý, pily, fajfky - prostě všechno, co může pořádněj traper potřebovat a co nekoupíte ani v Prioru.

"Vyber si rychle, už sem táhnou další," vozval se ten šklebící chlap. Ve svý vyjevenosti jsem se zmoh na otázku po ceně.

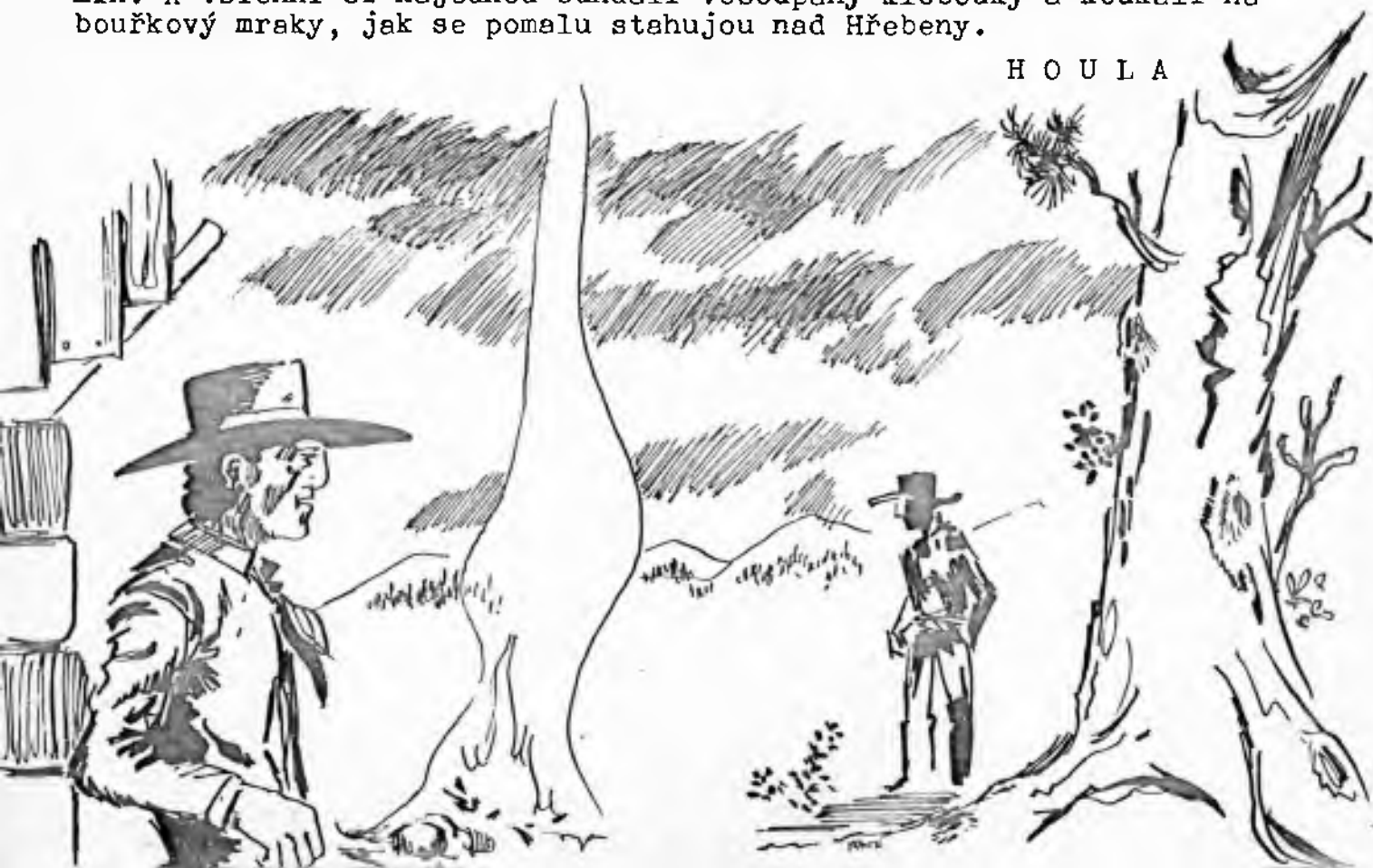
Zašklebil se ještě víc: "Jo, je to drahý. Budeš pak muset vandrovat až do konce života. Během let to bude těžký, ale to je holt moje cena. Bereš?"

"Beru..."

A tak mám ještě dneska tu celtu kosočtverec a černej starej stetson. Na boudě se divili, kde jsem to sebral, a šli tam pak sami. Tenkrát přišlo pár lidí bez nákupu. Že prej nic nepotřebujou. No, teď už ne. Nejezděj.

Tuhle sme zas seděli u tý malý boudy v brdskejch lesích. Bylo nás miň. A všichni si najednou sundali vošoupaný klobouky a koukali na bouřkový mraky, jak se pomalu stahujou nad Hřebeny.

H O U L A

Seděl Píďalka v domečku se srdíčkem, kousek nad sroubkem, a zpíval si: "Jó, třešně zrály, sladký třešně zrály..."

Nicméně se odtamtud občas ozvalo zaúpění a vzápětí celá kanonáda, za kterou by se nemusel stydět ani sám císař pán v době válek s Turkem.

Opravdu bylo léto, třešně zrály a Píďalka se na nich stavil, a proto teď seděl v onom nám známém dřevěném domečku.

Ostatní osadníci ještě touto dobou makali v práci. Píďalka měl zrovna studijní volno, a tak ho užíval.

Bylo poledne a Píďalkovo úpění nebralo konce. V jednu hodinu utrhl poslední proužek papíru z roličky a ještě si navlékaje kšandy od kalhot zalezl do sroubku, kde po tak velkém vyčerpání hodil sebou na palandu a za malou chvíli usnul.

Probudil ho až hluk venku. Vyběhl ze sroubku - u domku se srdíčkem zápasili Tom a Valoun s dveřmi.

Valoun, těžší váha, zrudnul ve tváři a pustil se do souboje s větší vervou. Stranou, pár kroků od nich, stála docela pěkná holka a nějak divně se kroutila a držela se za břicho.

"Toméé, kdo je ta holka?"

Tom, kterej právě lstivě podlézal Valounovi mezi nohama, našťavaně zaječel: "No kdo by to byl! Miluška voď nás z baráku. Chtěla jet na vandr, tak jsem ji vzal s sebou. No a cestou sem jsme se postavili na těch třešních. Aúúúúú... to bolí!"

Zavyl jako šakal.

Valoun využil Tomova zdržení a napůl otevřel dvířka do domečku a přitom stoupl Tomovi na ruku. Píďalka mezitím k oběma vyběhl a pověsil se na dvířka. Valoun, už byl v obličeji pomalu modřej, si ho pohrdavě změřil. Píďalka byl šprček, stačilo by jedno malé drcnutí a byl by zase zpátky u sroubku. Valoun se už napřáhl, ale vtom Píďalka zařval: "Máme hosta! A ještě k tomu holku. To jste kamarádi? Fuj, styďte se!"

Valoun ztuhl a pustil dvířka. Tom se zvedl ze země a poodstoupil od domečku. Píďalka otevřel od něj dvířka a pokynul Milušce. Ta, celá bledá a šťastná z tohoto okamžiku, je zabouchla za sebou rychlostí blesku.

Valoun a Tom se ztratili za keřiky. Píďalka šel hledat a dělat dřevo do kamen na noc. V lese byl najednou mír a klid.

Po dvou hodinách se vrátil Tom a za čtvrt hodiny nato Valoun.

Uplynula další čtvrt hodina a Miluška nikde.

"S ní je to nějaký moc špatný," zafilozofoval si Valoun. "Však se cpala jako divá, jako kdyby nikdy v životě třešně nejedla," přisolil si Tom. "Kluci, jdu se tam podívat," řekl Píďalka.

A taky šel. V domečku bylo ticho. "Miluško, jsi tam?" zeptal se. "Jsem," ozvala se nejistým hlasem. "Budeš tam dlouho? Není ti náhodou ještě špatně?" Píďalka byl rudej až za ušima. "Není tady toaletní papír..." nedořekla. Píďalka se chytil za hlavu. Za chvíli se vrátil. Valoun s Tomem totiž zatopili posledními novinami. Ale to Miluška ještě nevěděla. Říct jí to musel, aby ji připravil na nejhorší. Když jí to všechno vylíčil, přišlo to nejhorší. "A Miluško, nestačilo by ti třeba listí, dřív přece lidé taky toaletní papír neznali?" Z domečku se ozvalo slabé, téměř neslyšitelné, a hlavně ulevující: "Stačilo." Píďalka vyrazil jako blesk k potoku na lopuchy.

PLAMENNÉ MOŘE

O. BATELIČKA

Nevyprávěl Bohumil Hrabě

„Jsem osamělý jezdec,
cválám krajinou.
Jedu stepí, lesem,
roklemi i rovinou,
hou — hou — hou.
roklemi a rovinou...“

„Nech toho, Pate. Od rána
zpíváš stejnou písničku. Jako
orchestrion.“ hartusil předák.
„Kdepak máš ten les? A rok-
le? Kaňony se zurčícími po-
toky, ha? Jsme už pět hodin
v sedle a pořád cváláme doše-

da vyprahlou préríí, ty osa-
mělý jezdeck“

Rančerův syn se zašklebil a
začal snad už postě: „Jsem
osamělý jezdec, cválám...“

„I tak si cválej osaměle“,
zahučel otráveně předák.
Sklouzl se sedla a znarčuceně
se natáhl do vyschlé trávy.
Obvykle na sobě nedal znát,
jak se jej Patovy ztřeštěnosti
dotýkají. Svoji shovívavostí byl
ostatně proslulý. Žádný muž
na ranči se mu nemohl rovnat
zálesáckými zkušenostmi; a

přece — navzdory jeho důsto-
jné prošetřivé kšticí — mu
kovbojové říkáli prostě křes-
tím jménem Frank.

Slunce nešťastně pállilo.
Frank si otíral obličej velkým
červeným šátkem. Pat ještě
chvilu svíral vraníka koleno,
pak přitáhl uzdu, otočil ko-
ně...

V tom okamžiku projevil
obě zvířata neklid. Předákova
kilsna i Patův vraník se vz-
pjali, poplašeně zafetali.

Frank vyskočil z trávy jako-
by seděl vedle chřestýše. Sko-
kem se ocitl v sedle. Ukázal k
mračnům na východě.

„Hoří préríe, Pate! Tam —
pohleď!“

Mračna se blížila. Hradby
kouře se rozpínaly, ve vzdu-
chu byl cítit pach spáleniny.

„Za patnáct minut je to ta-
dy.“ zvolal Frank. „Podívej,
Pate — králíci! A tamhle běží
kojoti! Všechno utíká po větru.
Neunikneme. Máme jedinou
možnost. Chop se koní, Pa-
te!“

Mladík pln vzrušení upo-
slechl. Zvedl se vítr, který jo
ošlehával teplými poryvy. Sly-
šeli vzdálený hukot, stupňoval
se a přerůstal v ostré prasko-
ní.

Pat spoutal koním nohy a
sledoval podivné Frankovy
přípravy. Předák rychle trhal
suchou trávu a vřes, dával je
do malých kupek. Tvořil tak
jakýsi kruh, podobný cirkuso-
vé manéži. Konečně Pat po-
chopil, co Frank zamýšlí.

„Donuť koně, aby si lehli!
Zabal jim hlavy do přikrývek
a pojď mi pomoci!“

Požár se rychle blížil. Mu-
žům se řinul pot s tváří. Hor-
ký vzduch byl promísen pole-
tujícím popelem.

Předák vyndal z kapsy kra-
bičku zápalek... Zapal kupky na

své straně, Pate! Já zapálím
trávu na severu!“

Hromádky vzplanuly a uza-
vřely koně a muže do ohnivě-
ho kruhu. Frank s Patem svlék-
li košile a bušením do suché
trávy znemožňovali ohni, aby
se šířil do vnitřní strany kru-
hu. Podařilo se! Po chvíli byli
obkrouženi černým kruhem
spálené země. Oheň postupo-
val všemi směry — od kruhu!

„Než nás požár dostihne, vy-
pálí se pěkná plocha. Náš
oheň jde požáru vstříc. Až se
ohně sejdou, požár vynechá
mrtvé spáleniště kolem našeho
kruhu; nebude mít dost potravy
pro své ohnivé jazyky. Po-
tom počkáme pár hodin a po-
jedem proti větru, k východu.“

Kolem kruhu zapláto moře
plamenů. Zář byl nesnesitelný.
Muži si zahálili obličej šátky,
koně úzkostlivě frkali. Jiskry
propalovaly košile. Každá mi-
nuta se zdála věčností.

V kouř i plamenech zahlédl
Pat, že tráva kolem kruhu vy-
hořela do vzdálenosti několika
set metrů. Za touto hranicí je
oheň bezmocný.

Po hodině útrap zmizel po-
žár préríe na západě. Obrov-
ská výhn zhasounla, ze ušle-
tý vzduch stoupal k obloze,
ochladil se, srazil v páru a vy-
datný déšť zkroutil nedozírné
spáleniště, které se změnilo v
černou, blátivou kaši.

Frank a Pat se podobali čer-
tům. S ohroženýma vlasy, obo-
cím a šatstvem, začernění po
celém těle, vrátili se oklikou
domů.

„Tohle byl třetí požár prér-
ie, který jsem zažil. Doufám,
že poslední. Jestli chceš, Pate,
zazpívej si, že cváláš krajinou,
ste — spálenou!“

Oba muži se s úlevou roze-
smáli.

Ilustrace K. Toman

Dvakrát nový Foglar!

I letos překvapil Foglar hned dvěma novinkami, které si jistě co nejdříve opatříte, než budou rozebrány. První je kniha z junáckého prostředí, v němž je Foglar nejlepším znalcem.

POD JUNÁCKOU VLAJKOU

Je to příběh oddílu s jeho radostnými i zlými chvílemi, život a práce v klubovnách, i venku. Nová Foglarova kniha líčí příhody hochů z dobré rodiny, avšak špatné povahy. Vstupuje do junáckého oddílu se zlým úmyslem, ale poznává krásu junáctví, stane se správným hochem. Foglar jest mistrem v dramatickém líčení příhod hochů a jeho nová kniha je předurčena k úspěchu. S množstvím obrázků a krásnou obálkou Z. Buriana.

Brož. K 26.—, váz. K 36.—.

I pro mladší junáky tentokrátě něco od Foglara:

Historie

SVORNÉ SEDMY

Se spoustou obrázků.
obálka Z. Buriana.

Svorná sedma sestává z dětí obyvatelů domu »U Grošáka«, které, když jim nebylo dovoleno hrát si v domě a' na dvoře, objevují za městem svůj Daleký palouk, kde tráví všechny svoje volné chvíle a učí se ve hrách praktickému životu.

Brož. K 16.—, váz. K 26.—.

Dne
6.7.1982

bylo spisovateli a bratru Jaroslavu Foglarovi - Jestřábovi 75 let. K tomuto jubileu se mu sešly stovky dopisů od chlapců, děvčat i dospělých, ve kterých mu blahopřejí a vyslovují uznání i obdiv nad jeho celoživotní prací, ať už se jedná o jeho činnost spisovatelskou /napsal zatím 17 knížek a 1 divadelní hru, slavný seriál Rychlé Šípy a další/, činnost redaktorskou /časopisy Mladý Hlasatel, Junák, Vpřed/ a také činnost vedoucího oddílu Hochů od Bobří řeky, pro kterou vlastně obětoval celý svůj zralý život. Je zajímavé a v jistém pohledu i příznačné, že čs. tisk a sdělovací prostředky k tomuto jubileu nepřinesly ani řádek či zmínku. Výjimkou je časopis Naše rodina, kde vyšel statečný článek z pera J. Navrátila.

"POJĎ SE MNOU TAM, KDE NEBE JE VYSOKÉ A MODRÉ A KDE OBLAKA BÍLÁ RYCHLEJI NEŽ KDE JINDE PLUJÍ. SLYŠÍŠ TU PÍSEŇ VĚTRU V KORUNÁCH BOROVIC? SLYŠÍŠ TU PÍSEŇ DÁLEK ZÁVRATNÝCH? TIŠE A VELEBNĚ ŠUMÍ HLAVY STROMŮ. ZÁR SLUNCE ČERVENAVÁ STÉKÁ PO JEJICH ROZPUKANÝCH KMENECH A VŮNĚ PRYSKYŘICE TĚ OMÁMÍ. A VEČER OHEŇ TÁBOROVÝ TAM DO TMY PAK ZASVÍTÍ A VYVOLÁ V TOBĚ PO-CITY, KTERÉ OTŘESOU TVOU DUŠÍ."

Jaroslav Foglar - Jestřáb

Snímky a text RICHARD PATA

ZÁHADA HLAVOLAMU

Kreslené seriály jsou druhem literatury sice nejvíce kritizovaným, ale stále velmi oblíbeným v široké čtenářské veřejnosti. Skoro každý zná příběhy námořníka Pepka, kačera Donalda, více méně jsou nám povědomy postavy Supermana, kosmické krasavice Barbarely a dalších fiktivních postav, zrozených pro potřeby těchto seriálů. Popularita, kterou měly seriály u mládeže, skrývala v sobě i nebezpečí špatného vlivu, protože zájem většiny vydavatelů těchto „comics“ byl výlučně komerční.

I u nás se někteří autoři pokoušeli vytvářet různé druhy kresleného seriálu. Snad všechny tyto pokusy jsou již zapomenuty – až na jeden – „RYCHLÉ ŠÍPY“. Spisovatel Jaroslav Foglar vytvořil tímto seriálem nesmrtelný příběh o přátelství, ušlechtilosti a obětavosti pěti chlapců, sdružených do klubu tehdy populárního dětského časopisu „Mladý hlasatel“, ve kterém také seriál psaný Foglarem a kreslený dnes již zemřelým dr. Fischerem začal vycházet.

Příhody Rychlých šípů, jejich dobrodružství i veselé historky nezastaraly ani časem, ani nepřízní některých oficiálních hodnocení a po více než třiceti letech od svého vzniku získaly znovu nespornou oblibu u dnešních chlapců a děvčat jako u jejich rodičů v době jejich dětství. Legendární postavy Mirka Dušina, Jarky Metelky, Jindry Hojera, Červenáčka a Rychlonožky i jejich soupeři z klubu Bratrstva kočiči pracký tedy znovu ožily. Ale neožily jenom v novém vydání kresleného seriálu. Popularita a neuvěřitelná životnost seriálu, neunikla pozornosti televizních pracovníků, a proto se režisér Hynek Božon rozhodl k nespornému úkolu – ztvárnit tyto populární postavy v devítidílném televizním filmu „Záhada hlavolamu“. Základem filmového zpracování je stejnojmenný román, částečně je ovšem použito i motivů z románu „Stínadla se bouří“ a film je doplněn ještě některými veselými příběhy Rychlých šípů, uvedenými přímo v kresleném seriálu Mladého hlasatele. Jak jsem již řekl, úkol nebyl snadný. Zpracovávat pro film postavy tak žité v povědomí lidí v jejich obrázkové podobě, jako byly Rychlé šipy, neobejde se bez potíží při hledání typově vhodných představitelů i vhodného prostředí. Představitelé byli nakonec pracně objeveni v rozsáhlém konkursu, prostředí vzniklo přímo v ateliérech. Byla postavena celá tajuplná čtvrt Stínadel, interiér kostela sv. Jakuba i prostředí stok pod městem, podzemní chodba a jiné atrakce, nad kterými by zajasalo

srdce každého čtenáře Foglarových románů. Bylo ovšem třeba nejen připravit prostředí, ale vytvořit i žádoucí vztahy mezi představiteli hlavních postav. Vybraní hoši prožili řadu dní v horském hotelu ve Vrchlabí, aby se seznámili a sešli. Dozor nad tím, aby chlapci představující legendární hrdiny zůstali vskutku čestní a ušlechtilí a aby nerozmánově nerozšafačili, měl pan V. Kabeláč, starý spolupracovník našich filmařů (kdysi dělal i dvojníka našeho krále komiků Vlasty Buriana v některých krkolomných rolích). Bylo třeba zajistit i soukromé vyučování pro mladé herce, aby pro filmování neutrpělo jejich povinné vzdělání. A když konečně všechny tyto i mnohé jiné potíže byly zdárně překonány, mohl režisér Božan rozehrávat naplno onen vzrušující a okouzlující svět Foglarových postav i postavíček. Z tajemných zákoutí Stínadel se vynořil zlověstný Širokka a známé oblíbené Rychlých šípů se míhaly pod blízkotavými světly stínadelských luceren ve zbesilém útěku před rozvášněnými Vonty, bránícími nedotknutelnost své čtvrti. A ze záhadných temnot Stínadel se znovu vynořil i „ježek v kleci“, tajuplný hlavolam, obsahující plán létacího kola Jana Tleskače, jehož tragická postava vypráví listy svého deníku o svém převratném vynálezu i o své děsivé smrti.

Po zhlédnutí usilovné práce filmařů, kteří před mými zraky oživovali postavám klukovských snů, navštívil jsem spisovatele Jaroslava Foglara v jeho skromném vinohradském bytě. Byl v plné práci. Snad nikdy žádný spisovatel neobtěžoval tak plně svůj život mládeži jako on. Foglar nejen píše pro chlapce a děvčata knihy, ale on s nimi žije. Stále vede svůj skautský oddíl, pověstnou pražskou „dvojku“, pořádá prázdninové tábory, hry – je jedním z nich přes svých dvašedesát let, které by mu ovšem nikdo neuhodl. Byl jsem dojat, když jsem na vlastní oči viděl obyčejný kuchyňský stůl v malé místnosti, na kterém vznikaly příběhy vzrušující již nejméně dvě generace. A byl jsem vzrušen, když jsem viděl „ježka v kleci“ a pozoroval, jak klec opouští a opět se do ní vrací. A i po tomto osobním setkání s Jaroslavem Foglarem zůstala pro mne nadále nerozřešena otázka mých klukovských let: Byly opravdu prožity tyto nádherné příběhy klukovských dobrodružství, nebo vznikly pouze ve fantazii spisovatelově? Nevím, ale myslím, že není už dnes důležitější, zda Rychlé šipy žily; důležité je, že žily.

Celý život s dětmi

Rozhovor s Jaroslavem Foglarem

Jaroslava Foglara není třeba příliš představovat. Jeho knihy pro mladé lidi si vysloužily jednoznačné přiznání „foglarovky“ a tento pojem dodnes znají snad všichni naši čtenáři od šedesátníků až po ty nejmladší. Jeho knihy se čtou, čtou a budou číst, protože — pomineme-li hrodiško literární, umělecké — dávají dětem i dospělejším vědomí jejich mládí, k němuž patří především hry, zdravou romantiku a přitom jim příjemnou, neúsilnou formou vštěpují nejlepší mravní zásady. Foglarovo umění zaujmout mladého člověka jako spisovatel vyvěrá z jeho krásného vztahu k mládí, k dětem, jímž věnoval a dosud věnuje dostatek celého svého života. Ale teď už budu stručná, protože mluvím ten, o němž byla řeč. Mimochodem, padesátšestletý, kterému nedávno při oslavách stovčatého výročí Tj Praga předal místopředseda ÚV ČSTV Rudolf Dušek veřejné uznání II. stupně za zásluhy o rozvoj československé letavýchovy.

Naš turistický oddíl patří k úplně nejstarším v republice. Za okupace jsme vstoupili do letavýchovy jednoty Radlice, jenže potom nám po letech kvůli stavbě nového areálu bourali klubovnu, a tak jsme se po několika letech členství v pronýru přihlásili do Tj Praga. To bylo asi v padesátšestém. Dnes máme v oddíle sedmadvacet chlapců od dvanácti do osmnácti let, a pořád máme co dělat. Scházíme se v týdně, každou neděli podnikáme buď výpravu do přírody, nebo jdeme do letovčiny, pořádáme hry v klubovně...

Vedete však i starší buchý.

Ále ano, jsou mezi námi tři vysokoškolaři, jeden mladý muž z metra — to jsou lidé, kteří v době objevili pedagogické sklony a mají chuť vyučovat své mladší kamarády coby instruktory. To je běžné: když přejdou klubovské zájmy, přijou dívky, potom vojna... A někteří z těch lidí se zase vracejí. Víte, ten oddíl je vlastně stále živý organismus, jako strom nebo květina. Těm listí a květy opadávají, ale dorůstají nové, čerstvé. Teď mám, že někteří rodiče, které jsem dávno jako kluky vedl, posílají do našeho oddílu zase své děti. Obávám se, že jejich vnuky už v oddíle nezažijí, ale i tak je to hezký pocit, že ti lidé nezapomněli a že uznávají prospěšnost oddílu.

Smyslem vaší práce však není jen tělesná zdatnost.

Samozřejmě! Obětavost, chytrost, obratnost — copak tyto vlastnosti

člověk nepotřebuje? A čestnost, A slušnost. V oddíle netrpíme hrubostí, dokonce byste tam neuslyšeli žádné neslušné slovo. Hoši si rohle hlídají. Když přijde někdo nový a nějaké to slovíčko mu uletí, sesypou se na něho — a: „To se u nás neříká!“ Nemluvě už vůbec o kouření nebo alkoholu. Nikdo ze starších nebo dospělých si něco takového nedovolí.

A co rodiče vašich dětí?

Jak už jsem řekl, někteří z nich jsou bývalí členové našeho oddílu. A ti, kteří sem děti dali — řekli bych — jen tak, jsou nám vděční. A myslím, že právem protože jim pomáháme děti vychovávat — právě v tom, na co bohužel v dnešní uspěchané době nemají moc času. Doma může každý malý člověk leccos odkoukat, ať už dobrého nebo špatného. Ale i to dobré, co je v tom klukovi z rodiny, co má naučené, by se měl naučit formulovat. Měl by vědět, proč má být čestný, proč má pomáhat ostatním. Zkrátka, i když je dobrým člověkem, měl by vědět, proč je to lepší než opak.

Jakým způsobem děti k těmto vlastnostem vedete?

Především stálým bděním nad jejich vzájemným jednáním a chováním mezi sebou i mimo oddíl, tedy doma a ve škole, čestným závozením ve všem možném a velmi náročnými hrami v terénu i v klubovně, při kterých se učí odvaze, bystrosti, statečnosti a překonávat všelike překážky. Máme dlouhodobé kolektivní hry, soutěže cti, soutěže dobra a další. Ale stane se někdy, že některý z chlapců najednou přestane chodit. Buď proto, že ho to přestane bavit, nebo protože se to nehodí rodičům. To je potom hrozná chyba, jak už jsem řekl, hrv, které hrajeme, jsou kolektivní, každý v nich má svou úlohu — a najednou vám jeden z aktérů vypadne. Musíte improvizovat, začínat znovu... Vždyť to je, jako kdyby fotbalista nepřišel na nedělní zápas, když s ním celé mužstvo počítá. Nebo jako kdyby muzikant nepřišel do orchestru. A učí se už jako malý nedokončovat nebo dokonce vzdávat to, co začal. To,

k čemu se zavázal. Rodiče těchto hochů si snad ani neuvědomují, jak se právě tímto způsobem na svém dečku provínají.

Co teď píšete?

Objednali si u mě pro metodické listy Socialistického svazu mládeže letní hru do terénu, má to být hodně složité a těžká hra pro lidi mezi osmnácti a dvaceti lety. Tak dělám na ní, a navíc teď píšu druhý díl Hochů od Bobří reky.

To víte co o prvním dílu napsala Marie Majerová? Poslouchejte: *Kaňka Jaroslava Foglara Hoši od Bobří reky si zaslouží další vydání pro jasnou a přímou chlapeckost, pro výplně zachycení smyslu pro sázku a hru, pro ušlechtilé pouhuzování ke cizímu dospívání. Foglar v ní vytváří povahu budoucího muže a pěstuje kult sdružování. Činí to originálním způsobem, pro děti strhujícím.*

Vím, to znám. Snad se mi i ten druhý díl podaří. Moc bych si to přál.

To rozhodně nejste sám.

Potom jsme se rozloučili, a cestou od Jaroslava Foglara mně v hlavě vrčelo, jaký je ten člověk zvláštní. Padesátšest let, přitom by mu nasinec badal padesát. Zapálený do mládí, neustále ve styku s mladými lidmi... Šije svou vitalitu z nich? Asi tak. Jini v jeho věku posedávají se svým kolegy důchodci na lavičkách a nadávají na svět.

Ále je to v něm. Týdně — a odjakživa zadarmo — třicet, čtyřicet hodin týdně mezi dětmi a pro děti. Když mu před lety vyšlo víc knih, padesátšest let, přitom by mu nasinec badal padesát. Zapálený do mládí, neustále ve styku s mladými lidmi... Šije svou vitalitu z nich? Asi tak. Jini v jeho věku posedávají se svým kolegy důchodci na lavičkách a nadávají na svět.

Připravil Richard Škvatil

Totem

Kmen
Kři

A kdys jednow tento podivuhodný, slavný náčelník stál u tohoto propadlístí vodních spoust a viděl, jak proudy mýřely v nenasytné propasti, pod nebetným skalami, které jeho lid ještě nikdy nepřekročil, vzpomněl si opět na tuto zkačku. Dal si přivést několik zajatců z kmene Navajů a takto k nim promluvil: „Dříve než se vrátím na horami vzejde, budou mučednické hůlky vetyčeny a vaše vyří v nich naplní jitrní vzduch. Chce někdo z vás, aby mu z lidu bidného, svůj život nicemný zachránit? Jednoho z vás si vyvolím, který na silném kmene do vodní propasti se vrhne, v podzemí pod skalami proplyje, a objeví pro nás nová loviště. Podání - li se mu to a vrátí - li se zpět, dvakrát pět pokryvek dostane a jeden stov - a co více, svůj život zachráni! Všeak běda, mu, mne chtě - li by oklamat, nová loviště nalézt na horami a ke mně se zprávou nepřijít. Našel bych ho kdekoliv - a ještě radný zajatec nezamřel pod rukou mužů kmene Kři smrti tak hroznou, jako by zemřel on.“

„Ja - o, velký náčelníku, já se hlásím k této Vodním propadlístím!“ zaskuhral starší bojovník kmene Navajů, nyní zajatec.

Černý Jaguar se pohrdlivě usmál:

„Tři kosti staré jsou a slachy nepřužné. Naše děti se budou smát, až u mučednického hůlku sat z tebe strháme! Já ale musím celého potřeby!“

A tu předstoupil před Černého Jaguara chlapec nedorostlý, ale tělo silného a pružného. „Mne si vyvol k cestě ke, o velký náčelníku! Me ruce přemyslely jako jak houby na třech lodích a mohy hlbitější než bíhy srny mladé. Jsem ohledný jak prut a hladký, tak vodním duchům spíše ukloumnu. Me tělo sice nedospělo je, však síly dosti v sobě má, vždyť nezestálo starším!“ A hoch přikročuje až na samý okraj Vodního propadlístí a je hotov vhnout se do pínicích se vod. Černý Jaguar pozoruje bronzové tělo chlapce, napjaté jako struna, dychtivě skočit do vroucí vody, zahalení vodními parami. Ano - ten chlapec to může dokázat a zachránit si tak život...

„Budiz, já tebe si vybírám a úkol ten ti svěřuji. Dobře - li jej vykonáš, vše tří je, co bylo slíbeno. Černý Jaguar nemá jazyk rozštěpený a drží své slovo!“

Mladý rudoch promluvil se svým starším spoluzajatec a cosi v řeči Navajů a pak mohutným odrazem svých silných moh skočil daleko do bísných proudů...

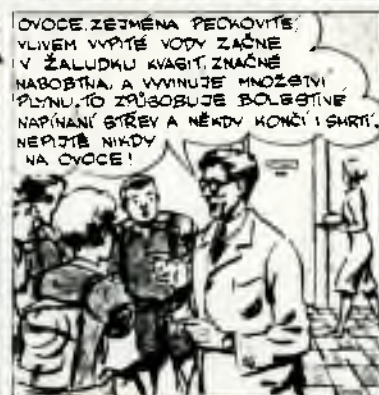

z Ludvovy knihy

/Jaroslav Foglar - Jestřáb:
CHATA V JEZERNÍ KOTLINĚ /

RYCHLÉ ŠPY RADÍ: NEPIJTE NA OVOCE!

Rychlé šípy

Wabi Ryvola

1. Můj život je hned plný ne-sná-zí na ja-ře, když du-ben při-chá-zí, já
vra-cím se do po-vá-le-čných let, kdy vy-chá-zel náš sta-ry do-brý Vpřed.

2. Já žlu-tý kvi-tek na klo-pu si dám a Pi-sen Von-tů ti-še za-brou-
kám do Stí-na-del se še-rem vy-pra-vím, snad po-tkám ce-stou
Lo-snu, co já vím... 3. Du- Duj, Duj, Duj, Fu-ja-ro ví-těz - ná...

1. Můj život je hned plný nesnází
na jaře, když duben přichází,
já vracím se do poválečných let
kdy vycházel náš starý dobrý Vpřed
2. Já žlutý kvítek na klopu si dám
a Píseň Vontů tiše zabroukám,
do Stínadel se šerem vypravím,
snad potkám cestou Loenu, co já vím...
3. Duniva Kateřina burác
a Širokko má dávno po práci,
jen já se vracím Myši pastí sam,
nevím, co s Ježkem v kleci dělat mám.
4. Bohouš, Dlouhá Bidlo, Štětináč,
pan Fišer pustil z okna květináč,
Jan Tleskáč, Jiří Rymář, a tak dál,
pan Foglar tohle nikdy nenapsal...

5. To Rychlé Šípy samy byly v nás
a žlutý kvítek symbolem byl krás,
co nemůže nám nikdy nikdo vzít,
kdo kopal studnu, aby druhý mohl pít.
6. Snad jednou, až se jaro navrátí,
můj život Píseň Vontů obrátí,
já srobočný a čistý půjdu dál
a směšný bude ten, kdo se mi smál...
7. Tak Mirek Dušín s Červenáčkem jdou
a Jindra Hojer s Jarkou Metelkou,
za nima Rychlonozka s Bublinou
naši krásnou chlapeckou krajinou
Duj, Duj, Duj, Fújaro vítězná...

MIREK DUŠÍN

ČERVENÁČEK

JARKA METELKA

JINDRA HOJER

RYCHLONOŽKA

PRVNÍ ORLÍ PERO

"Můj otec, bílý bratře," řekl náčelník kmene Sittar, "se jmenoval Černý Orel. Naše vesnice byla poblíž Kootenay Pass, v kraji nížin, kde teče mnoho řek, které své vody odevzdávají řece Saskatchewan. Byla to skutečná vesnice, žádný tábor, protože mí předkové chtěli tenkrát opustit kočovný život. Hodlali se usadit a obdělávat půdu.

Dařil se jim také chov koní. Nížiny jsou travnaté a každý rok se na nich mohla pást velká stáda hřibat.

Všechno by šlo dobře, nebýt medvědů. Nebo spíš medvěda, jediného medvěda, ale zato silného a strašného, jak se dalo soudit podle stop. Byl to obrovský grizzly. Jednou v noci se přiblížil k vesnici a zachutnala mu nová zvěř, kterou dosud neznal... Noc co noc prolomil ohraď na pastvinách a odnášel si nejpěknější hřibata...

Když předkové zjistili, kdo jim plení stáda, proklínali dravce a zoufali si nad ztrátami. Ale můj otec se s tím nespokojil. Neřekl nikomu ani slovo, vzal oštěp a nůž - a vydal se sám po medvěďově stopě.

Šílenství! Ale bylo mu tehdy patnáct roků a v těch letech člověk ještě nerozlišuje velikost nebezpečí.

Černý Orel šel daleko do hor, až našel jeskyni, ve které medvěd spal. Když zjistil, že je dravec uvnitř, neváhal a začal ho provokovat; házel dovnitř kamení a chystal se mu čelit hrotem oštěpu...

Drážďení mělo úspěch. Medvěd se s řevem vynořil z jeskyně...

Po několika okamžicích boje se oštěp zlomil jako stéblo slámy a můj otec byl jako kus hadru, pohozený na zemi a krvácející ze všech stran. Medvědi nikdy nežerou kořist, kterou skolili, hned. Tenhle byl stejný jako ostatní. Vzal do zubů to, o čem si myslel, že je už pouhá mrtvola, a zanesl tělo do své skrýše, v níž měl zbytky z posledních hostin. Naše hřibata...

Když se Černý Orel po dvou dnech probрал z bezvědomí, ihned pochopil, co se stalo. Měl otevřenou hrud, spoustu jiných vážných zranění a sotva se vlekl. Doplezil se k hřibecí kostře, lehl si vedle ní, z opasku vytáhl nůž a čekal...

Navečer, když se grizzly s mohutným supěním vkolébal do jeskyně, patnáctiletý chlapec se z posledních sil vztyčil na kolena a v ruce třímал nůž...

Ve vesnici nastal zatím poplach. Kam zmizel Černý Orel? Několik bojovníků se ho vydalo hledat. Teprve za tři dny přišli do míst, kde se všechno odehrálo. Nalezli tam zbytky hřibat, obsypané mouchami, a také Černého Orla. Byl ještě více roztrhán, zakrvácený a blíže k smrti než kdy předtím. Ale uviděli také medvěda, obrovského grizzlyho, ležícího na zádech, bez života - a s nožem, ano, můj bílý bratře, právě s tím nožem, na který se tak udiveně díváš, s tím nožem v srdci.

Když se můj otec Černý Orel uzdravil ze svých hrozných zranění, a trvalo to dlouho, dokončil své vyprávění starý indiánský náčelník, "dostal právo nosit ve vlasech první orlí pero - znamení hrdinského činu."

/autor pravděpodobně E.T. Seton;
vyšlo v časopise Ohníček 4/70/

NA POSLEDNÍ HLÍDCE • JIŘÍ WOLKER

Seděl jsem u hasnoucího ohně, jenž probleskoval jen chvílemi zpod hustého popelového povlaku. Nad hlavou mi tiše šuměly větve a sestřásaly smutně neviditelné krůpěje melancholicky pleskající o rozvlhlou lesní prst.

Byla ještě tma a ráno se dalo jen tušit v těch hlubinách rozplakaného lesa. Nade mnou plula oblaka. Těžká, beznadějná.

Dumal jsem u posledního našeho táborového ohně na poslední své táborové hlídce. Necítil jsem chlad, jen přítomnost čehosi smutného – rozloučení. Tábor přede mnou, zahalený v noční mlhu, spal. Ležela tu práce šesti neděl, výsledek namáhání a vytrvalosti, a potom radostné sídlo junáctví. Co dojmů bylo zatajeno v těch stromech velikánek, v jejichž stínu se krčily naše domečky! O kolika zdrojích radosti šeptal potůček, tiše zurčící kolem snícího tábora! Zitra touto dobou bude tu již pusto a les bude šelestit nad troskami bývalého tábora.

Jak velice jsem se změnil od svého příchodu!

Vidím se, tesknícího nováčka, rozmrzelého namáhavou prací a prvými nezdarů a strastmi. S úsměvem na rty vzházejí mi vzpomínky na první táborové dny. Byl jsem tehdy nezkušený a neotlužilý a prvotní mé nadšení a horlivost uhasínaly, jakmile narazily na tvrdou, trvalou práci.

Nezbytnost opatřit potraviny, vybudovat tábor vzdorující bouřím a přiválům hnala nás všechny k dílu. Vůdce pracoval svorně s námi, ale podmínek tuhých nám neulehčoval. Noopak, rozkaz použit na místě prken při stavbách stromků, jež bylo nám v houštinách káceti a zpracovávat, znamenalo nový kus tuhé práce. Někdy, unaven, vzpomínal jsem s lítostí na domov, zvláště když stálý déšť a zachmuřená oblaka sklíčila nás nováčky tomu nezvyklé.

Co však mě drželo a hnalo kupředu, byl zájem o tuto robinsonádu a má hrdost. Nedal jsem na sobě znáti pocitů, jenž mnou tehdy prochávaly. Sněsou-li to ostatní, vytrvám rovněž. Povaha má nesnese, abych stál na místě posledním. A hrdost tato pomáhala mi přemoci zženštilost.

Tak vzpomínal jsem na své začátky skautování a cítil přitom hřejivou radost z klidného vědomí své dnešní zdatnosti.

Na východě, kde světleji prokukovala paseka, počalo svítat. Také nade mnou trochu se rozbřesklo. Déšť ustal, jen chvílemi setřásal ze stromů bezbarvé kapky. Pomalu zvedaly se známé obrysy našich vkusných domků se stanovými střechami. Také pláček se kdesi ozval; však jen jako ze spaní, hned zase umkl.

Zahalil jsem se újeji do svého pláště, neboť zavanul chladný větřík. Vzpomněl jsem dnů, kdy zasvítlo slunce po

dlouhé době do tábora. Les oblitý zlatými paprsky opojně voněl. V zeleném houští mihala se bujná, růžová těla. Prvotní potíže práce pomalu mizely a vše šlo mnohem lehčeji. Cítil jsem již radost a hrdost, když řemeslné výrobky mě nabývaly křiveného tvaru. Časí nového, ze spánku sluncem probuzena, počala ve mně klíčit. Byla to radost z práce, láska k zdravému životu silných, otužilých. Cítil jsem v žilách novou krev – krev bujnou a zdravou.

FOTO: L. ZELINKA

Vycházky lesem bujně vonícím, první úspěchy v napínavých hrách junáckých, vážné rozhovory při táborových ohních a při procházkách konaných s vůdcem po tichých lesních cestách, odkud výhled byl na mohutný památník české minulosti – hrad Lipnici v záři hořícího západu temné se rysující, veselé „černé hodinky“ na lavičkách zrobených kol kamen, příhody z veselých vycházek společných a zkušebních cest, konaných daleko do okolního kraje, hodiny odpočinku věnované líčení našeho života a skicování táborových i okolních pamětihodností, radosti prozářené sluncem, noci tichého dumání o nebe, to noční, ohromné nebe, kmítající tisíci hvězd – to vše, vše již končí. Vrátime se opět do všedního městského života.

Vzradu počala se paseka probouzet a slunce počalo poznenáhlu vystupovati z těžkých mlh. Ozval se pláček tu i tam. Zdálo se, jako by jásavá radost rozprostírala své roucha na vrcholcích stromů. Mraky se trhaly a leckde ukázal se i kousíček bledého azuru.

V lese však, kde jsem seděl, bylo dosud šero. Vstal jsem, protáhl ztuhlé údy a prošel táborem. Stál tu dosud téměř netknut. Kamna stála, jako by měla vydržet ještě sto let, a stany, rozestavené v půlkruhu kolem náměstíčka, jemuž jsme hrdě přezdívali „forum“, snily ještě o dlouhém životě. U kuchyně stojící sklep se hrdě tyčil až k prvním větvím okolostojících stromů. A nahoře na stromě dosud vlaje naše červenobílá vlajka.

Usedl jsem na pohodlné březové křeslo, vlastní rukou zrobené, a rozhlížel se kolem, chtěje si vštípit v paměť každý rys milého tábora, a bylo mi trudno vzpomínati, že vše to bude v několika hodinách zbořeno.

A zase vznášely se nade mnou obrazy toho veselého skautského života. Vždyť později každá námaha přemáhala se hravě písní a smíchem a vše šlo lehce, hravě. Stačilo jen se usmát, zazpívat si.

Však teď, hlídaje tábor, usmát se nemohu. Je mi tak líto opouštět drahý náš tábor, v němž tak rychle zvykli jsme si říkati „doma“, Finis laetitiae.

Však přece. Neodejdu odtud s prázdnou. Nejen krásné vzpomínky pro chvíle snění, také tvrdší pěstě a otužilejší tělo připravené snášeti námahy i protivnosti. Táborového ducha, ducha veselých písní, zdraví a práce vezmeme všichni s sebou.

Rozbřesklo se docela. Les jest již vzhůru. Slunce prokukuje a háže na stromy zlato. Krvavě – poslední. Jest čas buditi ostatní.

Vstávám a jdu buditi k poslednímu táborovému jitru.

Z tábora 18. praž. oddílu poblíž Lipnice nad Sáz. 1916. • Jiří Walker (Prostějov) •

STRUČNÁ HISTORIE SKAUTINGU

ČESKOSLOVENSKÝ JUNÁK

Tento rok uplyne 45 let od smrti Antonína Benjamína Svojsíka - zakladatele československého skautského hnutí. A zde je několik řádek na památku jeho i organizace, jejíž kořeny budou mezi trampy neustále žít a která (pevně tomu věřím) bude stejně po čase přes veškeré překážky znovu obnovena.

Mluvíme však od počátku: S K A U T I N G (z anglického scout - zvěd) je mezinárodní hnutí, zaměřené na výchovu mládeže, založené r. 1908 v Anglii na základě zkušeností a filozofie E.T. Setona. Zakladatel Robert Baden Powell, lord of Gillwell (1857 - 1941) však využil lásky k přírodě i ostatních atributů Setonových "Woodcraft Indians" k dalším cílům. Pod jeho vedením se ze skautingu stala disciplinovaná polo-vojenská organizace. Toto omezení původní svobodnější teorie však mělo klad v tom, že skautské hnutí (a právě i jeho kladné stránky) získávalo postupně podporu státní, tedy oficiální. Bylo tak velmi rychle napomoženo rozšíření skautských ideálů, které jsou vlastně protiválečné, právě lidmi, kteří tyto myšlenky nepochopili, ale mohli účinně díky svému postavení zasáhnout na jejich podporu. Nemějme tedy Baden-Powellovi ono "vojáckování" příliš za zlé. Sloužilo dobré věci.

Mezinárodní slovo "skaut" přejmenovali např. v Polsku na "harcierz", ve Francii "éclaireur", v Řecku "proskopi", ve Španělsku "esplorator", ve Švýcarsku "pfadfinder" apod. Čeští skauti přijali v r. 1912 na základě doporučení A.B. Svojsíka pro svou organizaci jméno "JUNÁK".

Organizace a program čs. Junáka byly v kostce tyto: Chlapecké oddíly Junáka se dělily na vlčata (smečka), junáky, rowery a old-skauty. Dívčí oddíly měly šotky, světlušky (roj) a skautky. Do r. 1938 se však u nás skautské organizace dělily bohužel nejen podle zájmů chlapců a děvčat (např. vodní skauti apod.), ale i podle zájmů politických a náboženských (katoličtí skauti, Spartakovi skauti práce atd.).

Heslem skautů na celém světě je "Buď připraven!", znakem je lilie (převzatá ze starých námořních map, kde se kreslila jako správný směr ve větrné růžici, a ukazovala sever) jako symbol čistoty a rytířství. Junácký slib a Zákon nám pak v nejstručnější podobě přibližují cíle skautského hnutí:

- Junácký slib:** Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe: 1) Milovati svou vlast - socialistickou Republiku Československou - a sloužiti jí věrně v každé době.
2) Plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony junácké.
3) Duší i tělem být hotov pomáhat bližnímu.

Junácký Zákon: 1) Junák je pravdomluvný. 2) Junák je věrný a oddaný. 3) Junák je prospěšný a pomáhá jiným. 4) Junák je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého junáka. 5) Junák je zdvořilý. 6) Junák je ochráncem přírody a cenných výtvarů lidských. 7) Junák je poslušný rodičů, představených a junáckých činovníků. 8) Junák je veselý myslí. 9) Junák je šetrný. 10) Junák je čistý v myšlení, slovech i skutcích.

Junácký pozdrav není jen bezduchou formalitou. Tři vztyčené střední prsty pravé ruky připomínají tři věty Junáckého slibu; palec, položený na přimknutý malíček, znázorňuje ochranu slabšího silnějším.

Nyní se vraťme k osobě A.B. Svojsíka. Jeho stručný životopis nám vlastně zobrazí dějiny čs. skautingu lépe, než jakákoli faktografie.

A.B. Svojsík se narodil v Praze 5. září 1876. První zkušenosti ze života v přírodě získává jako 13-letý při cestě do Itálie. Po dokončení studií v r. 1896 se plně zapojuje do veřejného života jako profesor tělocviku.

S opravdovým zálesáctvím se setkává na cestě hudebního kvarteta po světě, hlavně v USA. Zde poznává dokonale prvky, které daly později vzniknout skautingu.

4. listopadu 1940 Junák rozpuštěn. Mnozí jeho čelní pracovníci byli zatčeni, vězněni v koncentračních táborech, popraveni. Němci si v té době konečně uvědomili to, jak by ideologie skautingu mohla zasáhnout a ohrozit jejich světovládné plány a snahy, a začali ji potírat všemi možnými prostředky.

Junácké hnutí však u nás pracovalo i nadále, v ilegality. A ve světě na všech bojištích 2. sv. války bojovali čs. junáci, ať to bylo v armádě generála Svobody v SSSR, v armádě generála Klapálka v Africe nebo u letectva v Anglii. Tisíce jich daly svůj život za vlast, a tak jediným možným způsobem čestně splnili junácký slib, nezradili.

V r. 1945 se junáci aktivně zúčastnili Pražského povstání - plnili funkce spojek, obstarávali potraviny, sloužili jako zdravotnické i průzkumné hlídky. Za tuto svou účast byli později vyznamenáni prezidentem a vládou republiky nejvyšším čs. vyznamenáním - Řádem bílého lva.

Už v letních měsících roku 1945 táboří opět stovky junáckých oddílů, Junák nastupuje opět k budování Republiky a k odpovědné práci pro čs. mládež. V roce 1947 má už více jak 300 000 organizovaných členů!

V únoru 1948 se Junák přihlašuje ve své většině k myšlenkám socialismu. Vědomě se zapojuje do práce SČM - Svazu čs. mládeže, zprvu jako jeho samostatná složka. Události po Únoru, a zvláště budapešťská schůzka socialistických zemí, týkající se organizací jednotného mládežnického hnutí, mu však zasazují jednu "ránu" za druhou.

Junák je nucen vystoupit z mezinárodní skautské organizace (či spíše byl vyškrtnut pro změny v ideologii a překrucování pojmů "nepolitičnost", "víra" apod.). Stává se výlučně dětskou organizací; na místa činovníků jsou úředně dosazováni svazáci z SČM. Zbylým činovníkům je vytýkáno nesprávné ideologické zaměření a špatné chápání třídního boje. Junák ve stále se zužujícím prostoru se i nadále snaží dokázat věrnost republice v nových podmínkách, ale marně. V Budapešti je definitivně rozhodnuto o rozpuštění skautských organizací v tehdejších lidově demokratických státech. Přežívají pouze polští harcerzi, za cenu vystoupení z mezinárodní skautské organizace a přizpůsobení se novým podmínkám. Z našeho hlediska však stejně zůstali (vlivem tolerance polské vlády) spíše skauty než pionýry...

Čs. Junák prožíval svou agónii... V r. 1949 je na všech školách v ČSR zakazován vstup do dosud existujících junáckých oddílů a doporučeno rozpuštění těchto oddílů. Junák jako organizace v rámci ČSM úředně rozpuštěn není, ale jeho činnost je takto omezována a rychle ztrácí členskou základnu. V r. 1950 z něho v podstatě zbývá už jen sbor činovníků. K 1.1.1951 je na ÚV ČSM konstatováno, že "úkoly Junáka převzala plně pionýrská organizace", a tím je prohlášena existence Junáka za navždy ukončenou. Právně však Junák zrušen nikdy nebyl...

Po druhé ve své poměrně krátké historii tak začíná pracovat junácké hnutí "načerno" pod hlavičkou různých organizací a zařízení. Čelní představitelé těchto organizací (např. Svaz turistů apod.), kteří se snaží co nejvíce mládeži prospět, a proto opět, ať už vědomě či nevědomě, uplatňují junácké formy práce, jsou vystavováni veřejnému zostouzení a hanobení, jsou odsuzováni na dlouhá léta do vězení, zásluhy Junáka o budování republiky a výchovu mládeže jsou záměrně snižovány a překrucovány. Teď se "hodí" Baden-Powell - Skaut-Junák je veřejnosti představován jako "sluha imperialismu a války" (dokonce byla v r. 1953 o tom vydána kniha) atd.

Až v létech 1966 - 67 se jen těžce a postupně prosazuje, že všechna tato obvinění byla falešná, vymyšlená, a že jejich jediným cílem bylo veřejné zostouzení Junáka. Již v roce 1962 žádá řada členů bývalého vedení Junáka prezidenta republiky Antonína Novotného o povolení k obnově činnosti junácké organizace jako protiváhy k formální

A. B. SVOJSÍK

V r. 1911 upozorňuje Svojsíka tehdejší profesor Ing. Meilbeck na nové hnutí v zahraničí, které se rychle šíří - na skauting. O prázdninách toho roku odjíždí A.B. Svojsík do Anglie, kde se se skautským hnutím podrobně seznamuje. Žije s anglickými skauty v táborech, navštěvuje jejich schůzky, hraje si s nimi jejich hry a je nadšen tím, co nalézá....

Ještě téhož roku táboří se šesti chlapci na Českomoravské vysočině a po návratu na žižkovské reálné gymnázium, kde učil, zakládá první český skautský oddíl a vydává první informativní brožuru "Český skaut". Později vycházejí další Svojsíkovy knihy: Táboření, Umění pozorovati, V přírodě atd. - a nakonec kniha, která zůstává dodnes biblí čs. junáka: Základy junáctví.

V r. 1918 se čeští skauti aktivně zúčastňují zřizování Československé republiky; byly vydány první čs. známky se skautskou tematikou, skauti v té době obstarávají kurýrní a poštovní službu, hlídají kanceláře Národního výboru, zkrátka pomáhají svému národu v jedné z jeho největších dějinných chvil.

S krajním úsilím se A.B. Svojsíkovi v r. 1919 daří založit aspoň formálně jednotný spolek různých

skautských organizací - Svaz skautů a skautek RČS. I přes organizační změny a odchody některých podstatných složek (odštěpují se např. Pschlavci, jejichž část dala posléze vzniknout Lize čs. woodcrafterů) má v r. 1922 tento spolek již 760 oddílů a 19 600 členů. Hlasy, které tvrdily, že skauting je slovanským národům cizí, že se neuje a že brzy sám vymizí (!) pomalu umlkaly. Po celé republice táboří stovky oddílů a tisíce dětí jsou nadšeny novou moderní dětskou organizací, která jim dává to, co nikde jinde nemohou najít - život v přírodě, přátelství, dobrodružství, bohaté a šťastné dětství.

V té době je již svaz zapojen i do Mezinárodní skautské organizace, kde díky Svojsíkově osobnosti požívá velké úcty. Svojsík se stává nositelem nejvyšší pocty této světové organizace - čestného odznaku Stříbrného vlka.

V roce 1931 se konají v Praze "Tábory slovanských skautů" v Královské oboře. Tehoto slovanského jamboree se zúčastnilo 15 000 našich skautů a skautek a 3 000 skautů ze zahraničí.

V r. 1936 duní už za hranicemi republiky hitlerovská vojska. Svojsík činí vše pro to, aby celý náš skauting stál ve službách obrany vlasti a vydává svou poslední knihu: Skauting brannou výchovou.

16.7.1938 odjíždí A.B. Svojsík do SSSR, aby se tam seznámil s výchovou ruské mládeže. 2.8.1938 se vrací se zdravím podlomeným infekční nákazou. Nemoc se rychle zhoršuje. Dne 17.zář. 1938 umírá.

V díle A.B. Svojsíka pokračuje jeho nejvěrnější spolupracovník Jan Novák, který se později stává místním náčelníkem Svazu junáků - skautů a skautek RČS. Ne nadlouho.

Přichází Mnichov a následná okupace celého státu. Skauting se v těchto těžkých dobách sjednocuje do jediné organizace, snažíci se postihnout skutečně všechny směry junáckého hnutí. Německou správou jsou jeho činnosti kladeny stále větší překážky, až konečně dekretem K.H.Franka byl dnem

JUNÁK

práci tehdejšího Pionýra. Žádost je podložena tisíci podpisy učitelů, umělců, dělníků a pracovníků s mládeží, kteří se snaží přesvědčit odpovědné činitele o tom, že Pionýr je příliš formální, úřední a jednostranný

na to, aby obsáhl výchovu mladé generace v celé její šíři a rozmanitosti.

Žádost je stroze zamítnuta a organizátoři této akce opět končí u výsledků.

Mohutný nástup Junáka přichází až v roce 1968, v době ekonomické krize a současně v době normalizace poměrů v naší republice, v době pokusů o rozumné vyřešení hospodářských problémů a s tím spojenou skutečnou demokratizací našeho společenského zřízení. Jako první krojovaný junácký oddíl se opět objevila Jestřábí pražská "Dvojka", která pracovala (a dodnes pracuje!) spolu s Jestřábem nepřetržitě od r. 1925 (!!!).

Po vstupu cizích armád na naše území v srpnu 1968 je znovu osud Junáka nejistý. Přesto za rok po obnově jeho činnosti, v r. 1969, pracuje již na 30 000 dospělých pracovníků v junáckých oddílech, republika je odevzdána více jak dva miliony brigádnických hodin, opět táboří tisíce junáckých oddílů ve volné přírodě. Junák se zkrátka v neuvěřitelně krátké době znovu probouzí k mohutnému rozmachu a zapojuje se plně do výchovy mladé generace. Jenomže...

Dalekosáhlé úřední změny, prováděné už od září 1968, zasahují nakonec i mládežnické organizace. Vzniká SSM, do něhož se "dobrovolně" a "uvědoměle" rozpouštějí samostatné organizace mládeže, kterých bylo šest (Junák, Čs. Pionýr, Juvena, Česká tábornická unie, Unie středoškoláků a učňů, Leninský svaz mladých). Na úředních místech se sice původně uvažuje o přijatelném skloubení práce Junáka a Pionýra, o zřízení tkzv. "junáckých oddílů Pionýra", ale po komplikovaných jednáních je toto řešení jak ze strany orgánů SSM, tak i ze strany vedení Junáka zamítnuto. Představitelé Junáka doufají stále v činnost Junáka jako samostatné složky Pionýra...

A tak je v českých zemích po skončení letních táborů v r. 1970, na Slovensku už v červnu 1970, čs. Junák rozpuštěn potřetí ("zastavena činnost"). Opět se stává jedinou monopolní organizací pro výchovu nejmladší generace Pionýr SSM.

Vedení Junáka v jednom z posledních čísel časopisu Junácký činovník vyzvalo všechny své pracovníky, aby se do práce nového Pionýra zapojili, pokud se přesvědčí, že "... práce nové organizace vyrůstá ze stejných etických kořenů jako práce Junáka...". A výsledek? Z předpokládaných 30% junáckých činovníků, kteří se podle předpokladů měli do práce v Pionýru zapojit, zapojila se pouze necelá 4% . . .

Poslední vymoženosti našeho hnutí mládeže jsou pak už rychle likvidovány. V r. 1971 zaniká časopis Tramp (SSM odmítl převzít garanci za časopis) i dvouměsíčník Pychlé Šípy Jaroslava Foglara. Poslední (zatím!) knížkou, která byla Jestřábí ještě vydána, je Poklad Černého delfína (2. vydání 1971) v nakladatelství Blok. Část nákladu se už na pulty prodejen nedostala a byla zničena.

Zbývá ještě dvanáct let historie. Něco vím, a to mě naplňuje optimismem. Už sem ale nebudu nic psát. Dostali jsme se na práh doby, kterou žijeme.

Až někdy, bratři, uvidíte padat hvězdu, tak si něco přejte. Ale pouhé přání nestačí. To je všechno, co jsem Vám tu chtěl dnes říct.

Jménem všech Ř e š e t l á k .

JUNÁCKÁ hymna

hudba Karel Kovařovic

slova F. S. Procházka

Tempo di marcia (Rázň $\text{♩} = 92$)

1. Ju-ná-ci vzhů-ru, vo -lá den, luh kvě-tem ký-vá
2. Ju-ná-ci vzhůru, vo -lá den, buď při-pra-ven, buď

o - ro - sen. Slu-níč-ko blan-ky - tem pí - lí,
při-pra-ven! V o-bra-ně do -bra a krá - sy

před ná-mi pouť ve - de k cí - li. Ju-ná-ci vzhů-ru,
do -ži-ješ vlas - ti své spá - sy. Ju-ná-ci vzhů-ru,

vo -lá. den, Ju- ná-ci vzhů-ru, vo -lá den!
vo -lá, den,

buď při-pra-ven, buď při-pra - ven!

DOMOV SKAUTŮ

Kdo zná historii skautingu, zná i jméno zakladatele hnutí, jímž je lord Baden-Powell of Gilwell. Není proto náhoda, že mezinárodní skautské středisko v londýnském předměstí Chingfordu se jmenuje Gilwell Park.

Touha po poznání skautského světa mě přivedla až do vzdálené části Londýna, krátce uváděné E. 4, „výhled čtyři“. Informační tabule před nádražím v několika jazycích vítá příchozí skauty a udává směr k táboru. A po dvacetiminutové chůzi lesem se objeví velká dřevěná brána s emblémem sekery v polenu.

Park tvoří několik luk a zalesněných koutů na 55 akrech půdy. Král Eduard IV. zde pořádal lovecké radovánky. Z té doby zde zůstala i několik domků, loveckých příbytků. V roce 1919 se park stal majetkem skautů. Boy Scouts Association přizpůsobila skvělé prostředí svým podmínkám a vzniklo místo, které lord Baden-Powell označil za „domov a Mekku skautského hnutí“. Skauti různého věku a ze všech končin světa se zde baví i získávají zkušenosti. Pro skautské vůdce „scoutmasters“ jsou zde každoročně desetidenní kursy.

Za branou se před příchozím objeví hodiny na způsob Big Benu, „Big Mac“. Kolem nich jsou malé obchůdky, které zásobují skauty vším možným, od hygienických potřeb až po kompletní skautskou výzbroj. Pak začíná území aktivní činnosti táborníků. Skauti mají možnost provozovat sporty na třech loukách, ale je tu i hřiště pod střechou. V parku je plavecký bazén a pro vodní sporty, včetně veslování – i pro oblíbené lodní bitvy – jsou zde umělé rybníky a vodní příkopy. V zalesněných částech parku se koná výcvik zručnosti a skautské schopnosti. Kvůli tomu jsou zde různé nástrahy a vhodné „pomůcky“. Mezinárodní večery se pořádají u několika ohnišť, jejichž podoba připomíná amfiteátr. Ke svolávání osazenstva se používá pravého tamtamu. A protože skauti jsou zpravidla nábožensky založeni, konají se pro ně v malých dřevěných kostelích bohoslužby. Každá náboženská větev zde má svůj vlastní kostel.

V budově direktoria jsem pak ještě zhlédl právě muzeum skautského hnutí. Vystavené exponáty, většinou dary, jsou z celého světa. Československý skauting je zastoupen několika poštovními známkami z roku 1938.

MIROSLAV HANÁK

Knihy, jež nesmějí chybět v knihovně správného hocha:

Jaroslav Novák: (Autor knihy Skautská srdce.)

Zelené jezero

Prudký spád děje, poutavý život a dobrodružství junáků na táboře, jejich zajímavá cvičení, vodní hry, plachtění, příhoda s vodními pytláky, požár lesa, líčení boje o záchranu mladého zámeckého pána Felixe, to vše plně zaujme. Kresba povah hochů, jejich rozmarů a tvoření pevných charakterů junáckou výchovou z pera autora tak povolaného je skvělou předností této knihy. — Přes 100 obrázků.

Brož. K 26.—, váz. K 36.—.

JAROSLAV FOGLAR:

IV. vydání!

Hoši od Bobří řeky

Slavná Foglarova kniha letos ve čtvrtém vydání! To mluví za sloupce kritik. Její obliba roste rok od roku a stále ji přibývá vyznavačů. Je každý rok rozebrána, bude i letos. Kupte si ji včas! S mnoha obrázky Z. Buriana.

Brož. K 24.—, váz. K 32.—.

JAROSLAV FOGLAR:

II. vydání!

Tábor smůly

Opravdu veselá kniha, která jiskří humorem a legrací. Budete se ohýbat smíchy, až se dozvíte, co všechno prožili hoši v jednom junáckém oddíle. Poznáte »Sdružení správných námořníků«, Fredyho zálesáka, Pistolníky atd. S veselými obrázky K. T. Neumana.

Brož. K 17.—, váz. K 25.—.

JAROSLAV FOGLAR:

II. vydání!

Boj o první místo

Román hochů. Kniha, kterou si sám autor cení nejvýše. Líčí boj o nadvládu ve třídě, v níž Petr Solnar, ušlechtilý hoch, zvítězí nad oblíbencem, ale i tyranem celé třídy, Rudou Lorencem. — S mnoha obrázky, obálka Z. Buriana.

Brož. K 24.—, váz. K 32.—.

JAROSLAV FOGLAR:

Chata v jezerní kotlině

Foglar je znalcem chlapeckých povah a mistrem v líčení jejich záhad. Tato kniha není jen klubkem spleťtých a děsivých událostí, je v ní i veliké poznání krásného přátelství. Po jejím přečtení, budou si hoši mnohem více vážit dobrého kamarádství a stanou se mnohem — mnohem upřímnějšími.

S obrázky Z. Buriana. — Brož. K. 24.—, váz. K 32.—.

Všechny tyto knihy vydal JAN KOBES v Praze,
obstará je knihkupec neb Junácká edice, Praha XII., Slezská 7.

Stádo

Planina žhnoucí pálí
Paprsky do zelena
Tajemný dusot v dáli
Nerozevřená scéna
Předzvěsti prvních lásek
Pláče i pokrytectví
Změň intonací v hlase
Zelená tráva dětství

Prý v mlhách rosa zvoní
K nebesům slávu Páně
Žene sem stádo koní
Rozdupe rosu pláň
Já vím že na ně čekám
Vím že mě nervy zradí
Když tvé ti šaty svlékám
Jak mně má mladost vadí

Zježené hřbety chřípí
Kopyta barva krve
Kdo svoje lásky chytí
Když chutná napoprvé ?
Ženou se lesklá těla
S rachotem svalů ve snu
Životem oslněna
Rozdupán je kdo klesnul

Temný je oblak prachu
V něm pohyb stále tušíš
Zakován ve svém strachu
Před těly sídly duší
Svým rytmem energie
Zas prohlédnout tě nutí
Přes hřbety koní pije
Tvá úzkost /ze stárnutí/

Jaroslav Zýka

TARZAN NESTÁRNE

Tarzanův literární otec, anglický spisovatel Edgar Rice Burroughs, dlouho čekal na to, až bude spisovatelem. Vystřídal řadu zaměstnání. Chtěl být vojákem z povolání, ale nebyl zcela zdrav, pokusil se o štěstí jako zlatokop, stal se policistou, zástupcem firmy na výrobu cukroví a v první světové válce byl i válečným zpravodajem.

První knihu „Princezna z Marsu“, jakousi směsicí sci-fi a milostného románu, vydal pod pseudonymem a poté se ve čtrnácti redakcích pokoušel uplatnit svůj další literární výtvor „Tarzan z rodu opic“. Teprve v roce 1913 se mu to, jako osmačtyřicetiletému, podařilo. Tím byl položen základ k nečekané a trvalé slávě Tarzana — opičího muže, který byl v podstatě lordem Greystokem. Narozen ve Východní Africe, po tragické smrti rodičů vychován mezi opicemi nevlastní matkou veleopicí Kalou a opičím otčímem Tublatem, naučil se rozumět řeči zvířat a vyspěl v urostlého muže, který díky své síle přemohl kdejkoho, i lva Numu. Stal se přítelem slona Tantora a díky své inteligenci nekorunovaným králem džungle. Později se setkal s lidmi, naučil se číst a psát, prožil nespočetná dobrodružství, miloval svou krásnou bílou družku Jane, kterou v džungli zachránil, vrátil se do civilizovaného světa a prokázal, že je lordem. Vždy se znovu a znovu vracel do džungle, znechucen neupřímností civilizace, lákán přírodou i dalšími dobrodružstvími.

Jeho literární otec jej zvečnil v 26 románech, přeložených do 31 jazyků; poslední z nich vyšel poprvé v roce 1964 — „Tarzan a šílenec“ — čtrnáct let po Burroughsově smrti.

Tarzan ve svém dětství trochu připomíná Maugliho z Knihy džunglí. Potom se, jako dospělý, stává hrdinou „nejvyšší dokonalosti“, i když nelze hovořit o dokonalosti či věrohodnosti popisovaného prostředí. Vymyšlená část Afriky se hemží všemi možnými zvířaty: v prvních vydáních se zde dokonce vyskytovala i tygřice Sabor, a teprve po upozornění, že tygři v Africe nežijí, ji změnil autor ve lvici. Celý kraj je kryt z valné části džunglí, kde Tarzan skáče se stromu na strom, bojuje v řekách s krokodýly a všude s řadou dobrodruhů, obchodníků s otroky, dokonce v první světové válce pomáhá Spojencům v zákopech proti německým vojákům. Dostává se do tajemných starověkých měst v hluboké džungli, do měst plných zlata a pokladů a později dokonce zaučí do života v džungli i svého syna, jehož v Africe začnou zvat Korak.

Knihy o Tarzanovi se staly velmi populární i v Africe a císař Haile Selassié vždy pečlivě objednával kopie všech filmů o Tarzanovi. Je rovněž s podivem, že Tarzan, který je anglickým lordem a je-li v civilizovaných krajích, chová se jako dokonalé vychovaný anglický džentlmen, na přelomu století se stal tak populárním nejdříve v Americe, typické spíše liberálnější společenským chováním. Tam také vznikaly první a vlastně všechny filmy o Tarzanovi a později i televizní seriály a kreslené filmy, které běží podnes.

Před čtyřiceti lety položil jeden výzkumný ústav americkým občanům otázku, kdo je nejpobornější osobností USA; otázka byla míněna jako průzkum veřejného mínění s úmyslem zjistit předpokládaného kandidáta na funkci prezidenta. Široká veřejnost tehdy jmenovala Tarzana. Není vyloučeno, že by i dnes získal Tarzan přibližně stejnou publicitu. Protože nestárne, stejně jako nestárne Vinnetou a jako nestárnou Tři mušketýři.

KRESLIL SAUDEK

První filmy — němé — vznikly ve dvacátých letech a po příchodu zvukového filmu se ozval poprvé pověstný „táhlý skřek“, který vydával Tarzan, kdykoliv se vypravoval do boje nebo když usmrtil ve spravedlivém boji protivníka. Dosud bylo o Tarzanovi natočeno více než 40 celovečerních filmů, celkem se 16 představiteli, vesměs vynikajícími sportovci. Nejslavnější z nich, Johnny Weissmüller, je dosud v perfektní kondici a poslední film natočil v r. 1942. Dodnes účinkuje v televizních seriálech a ve svých téměř sedmdesáti letech vypadá v malé plachetce okolo boků stejně dobře, snad je o málo kilogramů změněn, proti době, kdy ještě nebyl Tarzanem, ale jedním z nejlepších plavců všech dob, olympijským vítězem a majitelem mnoha zlatých medailí. Jako host posledních olympijských her v Mnichově oslnil své bývalé obdivovatele i vrstevníky, kteří již užívají zaslouženého, či fyzicky vynuceného odpočinku. Je dosud řada pamětníků, kteří jej pamatují jako člena plaveckého týmu USA, který hostoval krátce po první světové válce v Praze. Filmy o Tarzanovi vynesly dosud více než 1/2 miliardy dolarů; je těžko říci, kolik činí zisk televizních seriálů, a vůbec nelze vyčíslit, kolik se vydělalo na kreslených

seriálech, které dosud pravidelně vycházejí; dokonce asi před deseti lety dosáhly absolutního rekordu, když byly otiskovány jen v Americe ve 160 denících a týdnech současně.

Tarzan vyhrává v popularitě před detektivkami, sci-fi a jeho šance začínají stoupat zejména nyní, kdy lidé touží po návratu k přírodě, v době zamoření ovzduší řek i moří. Není vyloučeno, že se Tarzan může objevit i jako propagátor všech otázek spojených s ochranou a tvorbou životního prostředí. Vždyť nikdy nebyl — podle svého literárního otce — „supermanem“, ale spravedlivým „mužem přírody“.

Měl v podstatě jediný problém ve své dlouholeté existenci popularity — tehdy, když se puritánské společnosti začaly zajímat o to, že vlastně v době, kdy žil jistou dobu v Africe se svou družkou Jane, nebyli oddáni. Leč i to se napravilo v dalších vydáních vsunutím zmínky, že jejich soužití bylo v džungli legálně požehnáno příslušným misionářem. Zdá se tedy, že Tarzan přežije i další generace. Před několika lety se stal dokonce hrdinou seriálu; na jeho realizaci se podílel i známý malíř Salvador Dali.

BANK

OTAKAR BATLIČKA
převyprávěl Bohumil Jirek

KAMELOT

Roy je pouličním prodávčem novin. Každé ráno vybíhá z administrace newyorského Herald a s úsměvem čerstvých výstřelů běží ke křižovatce.

„Haló, inspektore!“ volává zdaleka na strážníka O'Harra.

„Nazdar, šéfe.“ Bodrý úsměv a pihami posetá tvář pod chabě stínící čepkou uniformy dokazují irskou krev.

Dnes proběhl Roy přidělenými pěti listy jako blesk. Během hodiny rozprodal celý balík novin a vrátil se k administraci.

„To se O'Harra podívej, jak rychle jsem prodal první vydání.“ Isíá se za běhu ke křižovatce.

Před vchodem do banky však strážník nestojí, ba ani na druhém obvyklém místě u prodejny tabáku.

Roy se zastavil a rozhlíží se. Ach, tam je! Policista hovoří poblíže černé limuzíny se dvěma muži. Chlapec přeběhl ulici.

„Haló, inspektore!“ volá hlasitě, aby si strážník povšiml, jak rychle dnes prodal noviny.

Ale co to? O'Harra neodpovídá. Až nepřítel s úšklebkem levé oko... Probůha, co to znamená...?

Strážník pojednou nastupuje do auta, pánové za ním. Teď třeskla dvířka. Roy by přisahal, že v ruce jednoho muže zabíhá pistole. „Zapamatovat si číslo auta!“ proleťtelo chlapci hlavou. „Ne, nemá to smysl, číslo bude falešné. Ale něco musím podniknout...“

Roy dlouhými akoky vyrazil s chodníkem a dopadl na zadní nárazník auta. Vše silou zatlačil prsty do chromovaných ozdob karosérie.

Po několika minutách krkolomné jízdy mu bylo jasné, že se tak dlouho ne-

držel. Limuzína však znenadání odbočila do dvora jakési opuštěné továrny. Otevřely se dveře garáže, auto zabrzdilo.

Než mohl Roy seskočit, někdo jej popadl za límec.

„Hrome,“ vykřikl jeden z mužů, „tohle nám chybělo!“

Roy upozoroval, že se zadního sedadla auta mu dává O'Harra jakési znamení. Ano, zvedá ruce — na nich má pontal

„Já, promiňte, pánové... Chtl jsem se svést. Vim, že se to nesmí,“ natahoval Roy.

Muž, politik z vlasy na jízka, zvolnil sevření.

„Snaď, aby byl po svých, Willie... eh, mladenci. Co říkáte!“

„Bláznák? Co jestli něco zabíhali“ muž v kožené bundě pokývl k autu. „Může zneužít celou akci.“

Bez velké námahy se Royovi dařilo cedit slzy jako hráchy.

„Pusťte mne... já chci domů... domů...“

Muž v bundě cosi pošeplal brunátnému politikovi. Ten uchopil chlapce pod rameno a smýkl jím do místnosti vedle garáže. Než se dveře zabouchly, Roy zahlédl, že muž vystříhl strážníka z auta a sešňorovával jej dlouhým lanem.

V místnosti byla neprůhledná tma. Roy šátral podél stěn. Narážel na spoustu starých, silnou vrstvou prachu pokrytých předmětů. Patrně to kdysi bylo provozní skladisko. Po několika minutách chlapec objevil dveře. Byly zamčené.

Roy se přikrčil a prahu s poslouchal. V garáži bylo ticho. Auto zřejmě neodjelo a muž odvětlil O'Harra do nějakého jiného kontu továrny.

Proč O'Harra nezvolil? Musí to být po-

hádaš lampárna, když potřebují odklidit z cesty uniformovaného policistu!

Pojednou Roy zaslechl tichý zvuk. Bzučivý, pravidelnými pauzami přerušovaný. Zprvu chlapec myslel, že v garáži je zapjatý nějaký přístroj, ale potom se stále více utvrzoval v přesvědčení, že zvuk pochází z této místnosti.

Opatrně se přiblížil tmou. Ruce ohmatávaly povrch plechovek a barelnů, bedny a jakousi mazlavou hlinou a kamennou drti. Royovi se zdálo, že bzučivý zvuk se přibližuje. Vtom narázl loktem na ostrou hranu. Sykl bolestí. Potom jeho prsty putovaly po dřevěné leštěné stěně. Je to psací stůl!

Za okamžik mu bylo jasné, že na stole je telefon se špatně zavěšeným sluchátkem. Roy dostal nápad.

Šáhl po aparátu a vytáhl čtyři nuly; tohle číslo si pamatoval z administrace Herald.

To se rozlehlý z vedlejší garáže kroky. Kdo si hloučce zakáhal. Muži se zřejmě vrátili, nezdálo se však, že by startovali auto.

„Tady poštovní ústředna. Koho voláte?“

Roye napadla spásná myšlenka. Začal volat: „Vrahové! Pusťte mě odtud! Nikomu jsem nic neudělal. Pomoc, pusťte mě...!“

„To si počkáš, chlapecku,“ ozvalo se za dveřmi. Roy poznal hlas brunátného politika, který jej zavlečl do skladiska. „Jen si křiv, isay te stejně nikdo neposlýchá.“

„Haló, baló — koho voláte?“ ptá se znepokojeně telefonistka.

Roy křičel: „Chci pryč! Proč jste mne sem odvezli do této továrny? Jsem kamelot Herald, kamelot Roy!“ Chlapec napadlo, že musí říci něco velice závažného, co by potvrdilo pravdivost a naléhavost jeho zprávy. „Proč jste uvezli policistu O'Harra od banky Manhattan? Proč nás tady vězňíte?“

„Brž pusu klakni!“ ozvalo se zlustně zaosnutí na otevírání.

Sluchátka oněmělo. Telefonistka v ústředně zavěsila.

Pochopila moje slova? Mluvil jsem dostatečně srozumitelně a naléhavě? Roy se opřel zády o silnou psací stůl. Vádl, že nyní nezbyvá než čekat... čekal.

Vrchní kriminální inspektor White vyslechl oznámení telefonní ústředny a během tří minut zjistil, že křižovatka u banky Manhattan je skutečně box policejního dozoru. Službu má konat, ano, strážník O'Harra.

Chlapec se zmínil o jakési továrně, uvazuje inspektor.

Vtom jej volá znovu slečna z ústředny. Sděluje, že technici u rozdělovacího přístroje zjistili, že volání o pomoc přichází z továrny na keramiku v Aldridgeově ulici.

Dvě pohotovostní auta se rozjíždějí k továrně a čtyři k bance. Hned na křižovatce je čeká překvapení. U chodníku stojí malé nákladní auto. Po zablédnutí policie ujíždí pryč. Jedno přepadové auto se ujímá pronásledování. Osádka zbylých automobilů vyskakuje do ulice a obsazuje východy banky.

První policisté vstoupili do bankovní haly. U hlavní pokladny stojí čtyři muži s pistolemi namířenými na pokladníka. „Ruče vzbuř! Odhďte zbraň!“

Po chvíli se ke křižovatce u banky Manhattan přiblížilo auto se zajištěným řidičem nákladáku, a zanedlouho přijely také vozy, jež zakončily akci v Aldridgeově ulici. Se třemi muži z továrny bylo osm zatčeno chlapce.

„Chytrý chlapec,“ klepal Royovi na rameno vrchní inspektor White.

„Na mou irskou duši,“ mhouřil levé oko O'Harra.

KRESBA: MOTT

RUDOLF MEDEK

JINĀ HVĚZDA

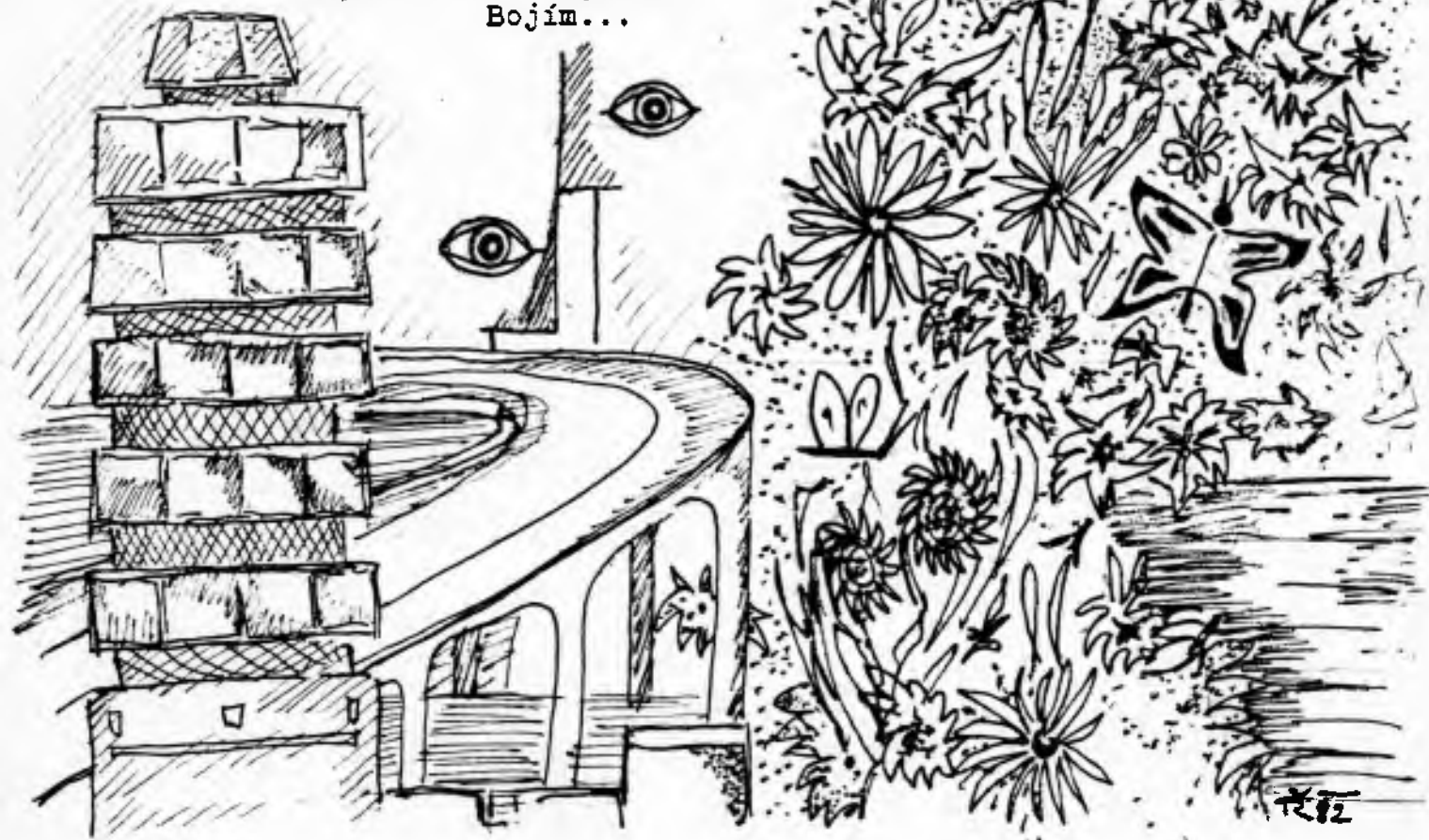
Opojná světla, jež vábí šalbou,
pochybné vína hlučících ulic,
zlé chvatné oči nevlídných lidí,
odstupte ode mne!

Znám však já kraj, kde spanilé růže
na mne snad myslí do této chvíle,
slevík tam zpívá, vzpomíná na mne,
mnoho tam bratří mám.

Na břehu řeky v lese znám místo,
odkud zříš v noci tančiti hvězdy,
odkud na hlavu tvou sypou kvítí
kosmičtí přátelé.

Odtud pek vede stříbrná cesta
po mléčné dráze v daleká města,
kde na tě mezi vegetacemi
tisíce čekají.

Zdiveně na tě bratr tvůj - člověk,
bratr tvůj - tygr, sestra tvá - včela,
zírají smutně... Odkud jsi? - řeknou.
Odpověď se bojím...
Bojím...

MUŽSKÁ REGETAČNÍ

1. Šeďej kámen někdy lecos poví - příběhy tak stejné, jako dnes,
na přehínkách, kudy trampí chodí, pomalu už kvete bílý bez ...

Známy Slunce-paprsky jak šípy, známej Měsíc, studeněj jak meč,
pod lesem už voní květy lípy, že je jaro, poví jejich řeč.

2. Jsou lidé, co mluví divná slova,
jako by les patřil jenom jim,
tak to bejvá - se lži chodí zloba,
kour a smetí, odpadovej plyn...
Na cestě se dny života krátí,
ale duše stejná zůstává,
generace, která za lež platí,
naposledy upřímná se zdá.

3. Plno věcí, radosti i smutky,
ruky stisk a slovo - kamarád,
jednou budou mluvit naše skutky,
známe pláč a umíme se smát?
Šeďej kámen, barevná je stezka
a náš osud nediví se nám...
Příběhy tak stejné, jako dneska
tahle píseň, kterou zazpívám!

1. Pyramíd Lake je nejkrásnější a nejzajímavější pouštní jezero Spojených států amerických

2. Bylo nazváno podle mohutné skály, které z jezera vyčnívá a tvarem připomíná starověkou egyptskou pyramidu

PSANCI PRÉRIÍ POUŠTÍ A HOR

JAN ČEŘOVSKÝ

Letos u nás několikrát proběhly v denním tisku zprávy o energických protestech posledních Indiánů v USA proti neustálému útlaču. Významným střediskem protestů se stalo místo Wounded Knee (čti vündid ný, česky „Zraněné koleno“) ve státě Jižní Dakota.

POCHOVEJTE MÉ SRDCE U „ZRANĚNÉHO KOLENA“

Kdo byli severoameričtí Indiáni? Divoši, lstiví záškodníci, nenapravitelní rváči, jak je líčila většina dobrodružných příběhů z osídlování severoamerického Západu?

Nikoliv, byli to původní obyvatelé Severní Ameriky, kteří jen bránili svůj domov proti dobyvatelům. Svým způsobem byli moudří a uslechtili a žili v dokonalém souladu s přírodou a jejími zdroji.

Jejich pozemský ráj na západě dnešních USA byl rozvrácen a zničen v krátkém období třiceti let, prakticky mezi roky 1860 a 1890. To je ono období, z něhož pochází většina historek z Divoského západu, v nichž jsou přechasto idealizováni jako spravedliví a stateční hrdinové bílí mužové, kteří většinou nebyli nic jiného než dobyvačná, zlodějská, věrolomná a krutá sebranka.

Příběhy o Indiánech ovšem psaly bílé tváře podle svého. Indiáni, pokud se i naučili anglicky a dovedli psát, samozřejmě nenašli tiskaře a vydavatele pro své podání.

Nicméně se dochovala i jejich autentická historická svědectví, která nejvýstižněji shrnuje jeden výrok Indiána: „Mnoho nám toho naslibovali, víc, než nač si mohu vzpomenout, ale dodrželi jen jeden slib: slíbili, že si vezmou naši zemi — a vzali si ji.“

O tři čtvrti století později napsal bílý Američan, potomek oněch tvrdých mužů druhé poloviny minulého věku, literární kritik Geoffrey Wolff v časopise Newsweek: „Ani jedna kniha mě nenaplnila takovým smutkem a takovým pocitem studu jako tato. Protože její četba má jednou a provždy přivedla k poznání, že opravdu nevíme, kdo vlastně jsme, odkud jsme přišli, co jsme udělali a proč!“

Kniha, kterou kritik posuzoval, vyšla v roce 1971 a okamžitě se stala americkým bestsellerem číslo jedna. Poprvé v historii odhalila miliónům Američanů pravdu o dějinném zločinu jejich Států na Indiánech. Nenapsal ji Indián, napsal ji bílý americký historik Dee Brown. Ale indiánský autor Vine Deloria mladší o ní řekl: „Každý Indián si s potěšením přečte tuto knihu — a bude si přát, aby ji byl napsal on. To je i můj přání.“

Svědectví, kterým na základě pečlivého shromáždění a studia původních historických pramenů — zapomenutých zápisů z jednání s Indiány, jejich dochovaných výroků, obrazových záznamů a jiných dobových dokumentů — americký dějepisec zburcoval svědomí svých spoluobčanů, se jmenuje „Burry My Heart at Wounded Knee“ — „Pochovejte mé srdce u Zraněného kolena“.

Podivný název „Zraněné koleno“ nese říčka v Jižní Dakotě. 29. prosince 1890 se tam odehrála „bitva“ (lépe řečeno masakr), v němž Sedmá kavalérie americké armády zlomila poslední odpor Siouxů. Jejím vyličením také končí otřesná kniha Deeho Browna.

3. Novštéou v indiánské rezervaci na Pyramid Lake

INDIÁNSKÉ REZERVACE

Američanům patří nesporná zásluha v tom, že zřídili v roce 1872 první národní park na světě — Yellowstone. Američané však také — téměř v současné době — zotudili pojem „rezervace“.

Čtenář časopisu ABC zná víc než dobře, co znamenají přírodní rezervace a možná i rezervace památkové, jaký je jejich význam pro kulturu, vědu a biologické zdraví krajiny. Ale Američané ty nejnehodnotnější, nejbídnější a nejneúrodnější části svých Států velkomyslně vyhradili Indiánům, původním a pravoplatným dědicům země. Do nich je zatlačili a různými smlouvami donutili vesměs k bídnému skomírání.

Čtenář ABC si pamatuje na článek z minulého ročníku o vojně s Indiány kmene Nez Percés, z které znechucen dezertoval kapitán americké armády, hrdina války Severu proti Jihu George Saveland. V závěru svého nezdařeného pochodu z roku 1877 se Nez Percés vzdali. 150 z nich, kteří byli považováni za „nejnebezpečnější“, děti divočiny, zelených lesů a luk západamerických hor, bylo posláno spolu s náčelníkem Josefem do rezervace Colville ve Washingtonu. Tam také náčelník Josef dokončil svůj život dne 21. září roku 1904. Lékař rezervace uvedl v úředním hlášení o příčině smrti „puklé srdce“.

V létě roku 1969 jsem řídil džíp Nevadskou pouští na výpravě k slavnému jezeru Pyramidy, nejkrásnějšímu a nejzajímavějšímu pouštnímu jezeru Spojených států amerických. Když jsembral v poslední osadě zvané Nixon benzin, pokukoval pumpař jaksi nevraživě po vozu se značkou Carson City a bílé po-

sádce. Nixon je indiánská vesnice a benzinovou pumpu obsluhuje sám náčelník kmene. A v onom roce 1969 málem vypukla nová válka bílých tvářů s Paiuty, indiánskými obyvateli nevadských pouští.

Paiuty jsou prostí čestní lidé, ale nedali si libit všelijaké nemravy sebranky, která se do Nevady nahrnula v polovině minulého století se zlatokopeckými horečkami. Párkrát dali vetřelcům pěkně na pamětnou, zejména v první bitvě u jezera Pyramidy na jaře roku 1860. Nakonec však byli zatlačeni dále do pouště a byla jim vykázána rezervace na celém jezeře a v jeho blízkém okolí.

Na pískách a v kamení pouště se toho mnoho pěstovat nedá, ale Pyramid Lake (nazvané tak podle vyčnívajícího skaliska ve tvaru egyptské pyramidy) sloulo odjakživa velkým bohatstvím ryb. Jenže hladina jezera Pyramidy stále klesá. Protože stará smlouva o indiánské rezervaci je hodně neurčitá (a nová neexistuje), navrhla vláda Spojených států amerických řešení, které by znamenalo podstatné zmenšení jezera. A tak není divu, že projekt značně pobouřil Paiuty, kteří na jezeře a jeho rybním bohatství doslova existenčně záviseli.

Zdá se, že nejhorší bylo nakonec odvráceno. Pouštní Indiáni našli dobré spojení v ochráncích přírody. Ti nejenže měli na jezeře svůj vlastní zájem — největší hnízdní kolonii pelikánů na ostrově Anaho v jezeře, která by uskutěněním projektu byla téměř určitě zničena, ale sympatizují s původními obyvateli Ameriky a váží si jich pro jejich moudrý a šetrný vztah k přírodnímu prostředí.

Snímky autor

Houf Indiánů (120 mužů a 230 žen a dětí), který zoufale prchal pod vedením náčelníka zvaného Velká Noha před připraveným mu osudem skomírání v bídné indiánské rezervaci, byl 28. prosince 1890 u řičky Zraněné koleno obklopen početní přesilou vojáků vyzbrojených i děly. Obklopeným nezbylo než se nechat odzbrojit, s čímž vojáci započali zrána následujícího dne. Přitom došlo k zřejmému nedorozumění s jedním indiánským válečníkem a vyšel výstřel. Vojáci začali okamžitě bezhlavě pálit do Indiánů z pistolí, pušek i děl, která byla v palebném postavení na okolních návrších. Výsledkem masakru byla smrt téměř tří set z celkového počtu tří set padesáti indiánských mužů, žen a dětí. Vojáci měli dvacet pět mrtvých a třicet devět raněných, kteří však byli většinou zasaženi vlastní palbou.

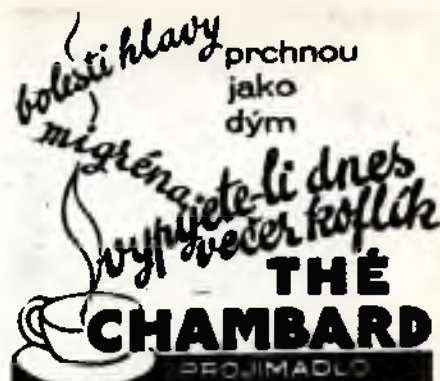
Těžce ranění Indiáni byli odvezeni na vozech a po delším vyjednávání uloženi na tvrdé, jen řídké senem poházené podlaze církevní misie. Vypráví o tom poslední odstavec Brownovy knihy:

„Bylo to čtvrtého dne po vánocích léta Páně 1890. Když byla první rozbitá a krvácející těla přinášena do svíčkami osvětleného kostela, ti, kteří byli při vědomí, mohli spatřit zelenou vánoční výzdobu u stropu. Přes kněžiště byl od kazatelny napjat transparent s neumělými písmeny: POKOJ LIDEM DOBRÉ VŮLE.“

Mluvil jsem s několika velice inteligentními Američany, kteří se mi přiznali, že při čtení Brownovy knihy plakali jako malé děti.

UMUČEN K SMRTI
NA KAMNECH // Hruzná
příhoda, která ilustruje
přísluševnou krutost
Indiánů, se nám oznamuje
z Nového Mexika. Frank
Coly, řádný farmář z Deer
Creeku, si z neznámých
důvodů vysloužil nenávist
tamějších Indiánů. Jedné
noci ho přepadla vyjící
banda těchto nebezpečných
rudokožců – stříleli po
bezbranném, až z něho unikl
skoro všechno život, a pak
ho tak dlouho tiskli na
rozžhavená kamna, až se
nebožák doslova upekl.
Žádný div, že hrůzný čin
plodí nenávist a dává novou
potravu známému výroku,
že dobrý Indián je jen
mrtvý Indián!

Krab. Kč 11-16 v lékárnách, určité v lékárně
„U SPASITELE“ Praha II., Vyšehradská 22.

Opravy nosu, uší i obličejů (evizí
tváře, vrásky, jizvy, mateř. znamení a pod.)
Sanatoř Dra BORŮVKY, Praha II., Lege-
rova 63, odd. pro mod. plastiku obličejů.
Mírné podmínky. Inform. ústně a písemně.

KOUZLO DĚTSTVÍ

VELIKÉ A BOHATÉ MĚSTO
SPOKOJENÝCH OBČANŮ
DALO BY SE VYTVOŘITI Z VÝ-
HERCŮ ČS. TŘÍDNÍ LOTERIE

**Vzpomínky
na táborák**

Pomáhají přežít dobu jar-
ních plískanic a přiblížují,
chvilu, kdy zas budete jez-
dit do chat a na výlety.
Známé a populární melodie,
nahrané a nazpívané na des-
kách, ožíví vám vaše vzpo-
mínky ještě více.
Velký výběr najdete na
deskách

EST A

**Jezte
hodně
medu!**

V medu je síla a zdraví

...a vtom padl Kulhavému ďáblovi zelenavý třpyt luny do tváře. To už věděl rančer, s kým má tu čest. Kdo jiný by také nosil rudý šátek kol krku? Toť Kulhavý ďábel Moor, zasykl skrze zuby Bílý pardál. Ďas ať vezme toho kletého sketu a rudocha. Loupí jen, když stín noci kryje jeho krvavé stopy.

Teď mi ale neuklouzneš, rudý úhoři, řekl si Bílý pardál a slova ta procedil skrze zuby. Jediným skokem, ale jako proutek se vyšvihl na svou oddanou klisnu Beldonu, něco jí pošeptal do ucha, a aby ani snítka pod kopyty nezapraskala, obratně řídil ztepilé skoky své čisto-krevné Beldony po pažitu travnaté podušky rozprostřené mezi věkovitými balvany.

A klisna, pobízená laskavým poplácáváním po širokých plecích, čeřená prsty mezi ušima, klouzala vlnovitými skoky, až se v pěti minutách dostala k černému hřebci tak zblízka, že cítila přímo pach toho uříčeného zvířete. Byla by zaržála, leč dobře si byla vědoma citů, jaké háraly v rozbouřeném srdci jejího pána.

A vzrušení Bílého pardála jen ještě rostlo a stoupalo. Vždyť stačilo vyhodit koť z pouzdra a již první rána by musela srazit toho apače s koňského hřbetu — a byla by opět uhasla jedna sláva, jejíž dohasínající jiskry by byly tak lehce požárem zapálily slávu novou, slávu spravedlivého, však nelítostného mstitele, Bílého pardála.

Tohle však bylo příliš snadné, přespříliš snadné, než aby se hrdý stopař Bílý pardál chopil téhle laciné příležitosti. Nikdy! Tohle by bylo úkladné zabití a žádný z kmene Bílých pardálů nevzpálil ještě nikdy kulku nepříteli do zad. Leč teď se poněkud zarazí — proč se tedy plížil jako šelma jemu v patách, proč se neobrátil a nešel čelem proti čelu? Že by už tak daleko klesl a chtěl se bít úkladně?

Ne, to nikdy!

Udělal to jediné proto, aby polapil Kulhavého ďábla živého. Ano, živého, aby ho předal Ben Rockefellerovi. Ta sláva!

T. SVATOPLUK

T O T E M 1 9 8 3

/VIII. ročník/

- =====
- 1 - Úvodní stránka /Cimbura/
 - 2 - Řešetlák: Ikarův pád
 - 3 - Ernest Thompson Seton: Stoupání na Horu
 - 4 - Petr Hora: ZLATO, Eldorado Sacramento
 - 5 - František Běhounek: Nezvaný host /Junáci vpřed 1948/
 - 6 - Řešetlák: Co bych chtěl
 - 7 - Yonka: Historie z druhé strany
 - 8 - Yonka: Historie z druhé strany /dokončení/
 - 9 - Řešetlák: Na zastávce
 - 10 - Obrázek do jara od Standy Holého
 - 11 - Jana Červenková: O člověku, který tahá krávu za ocas...
 - 12 - Reklamní stránka I.
 - 13 - Bape: Slyšte a divte se...
 - 14 - Kavče: Profesor
 - 15 - Thomas Walkins: Divoký Západ
 - 16 - Johann Wolfgang Goethe /o Praze/
 - 17 - F. J. Gould: Jensova odměna
 - 18 - Dr. Zdeněk Ludvík: Jak se brání nejmenší
 - 19 - Dr. Zdeněk Ludvík: Jak se brání nejmenší /dokončení/
 - 20 - Řešetlák: Vteřina nálady
 - 21 - Houla: Vobchod
 - 22 - Kazatel: Třešně
 - 23 - Otakar Batlička: Plamenné moře /Junák 1970/
 - 24 - Reklamní stránka II. /dvě nové Foglarovy knihy - Kobes/
 - 25 - Stránka pro Jestřába
 - 26 - Richard Pata: Záhada hlavolamu /o televizním seriálu/
 - 27 - Celý život s dětmi /rozhovor s J. Foglarem/
 - 28 - A KDYŽ JEDNOU... /z knihy Chata v Jezerní kotlině/
 - 29 - Rychlé Šípy radí: Nepijte na ovoce! /Foglar - Fischer/
 - 30 - Wabi Ryvola: Rychlé Šípy
 - 31 - /?/: První orlí pero
 - 32 - Jiří Wolker: Na poslední hlídce /Junácký činovník 1970/
 - 33 - Stručná historie skautingu - Československý Junák
 - 34 - Stručná historie skautingu - Československý Junák /1. pokračov./
 - 35 - Stručná historie skautingu - Československý Junák /2. pokračov./
 - 36 - Stručná historie skautingu - Československý Junák /dokončení/
 - 37 - Karel Kovařovic/F.S. Procházka: Junácká hymna
 - 38 - Miroslav Hanák: Domov skautů
 - 39 - Reklamní stránka III. /knihy z nakladatelství Kobes/
 - 40 - Řešetlák: Stádo
 - 41 - Jaroslav Zýka: Tarzan nestárne
 - 42 - Otakar Batlička: Kamelot /Junák 1970/
 - 43 - Rudolf Medek: Jiná Hvězda
 - 44 - Fanny/Řešetlák: Na našich cestách
 - 45 - Jan Čeřovský: Psanci prérií, pouští a hor /z ABC/
 - 46 - Jan Čeřovský: Psanci prérií, pouští a hor /z ABC//dokončení/
 - 47 - Reklamní stránka IV.
 - 48 - T. Svatopluk: Kulhavý Dábel Moor /závěrečná stránka/

=====

Grafická úprava stránek: Monte, Řepa, Cimbura, Long a Řešetlák.